

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 50

Sobotna izdaja:
celoletno

v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENEK

Cene inseratov:

Enostolpna petlinna vrsta
mali oglasi po Din 1:50 in
Din 2:—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2:50,
veliki po Din 3:— in 4:—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6:—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštolna plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnštva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Dekliški dan v Mariboru.

Danes zborujejo slovenska dekleta v Mariboru, da tam razvijejo svoj program za bodočnost. Za slovensko ženstvo ni ta shod nič posebnega, naše ženstvo je že na nešteti shodih v preteklosti, v celi naši slovenski zgodovini s svojimi dejanji pokazalo, da se zaveda vseh resnih nalog, ki mu jih nalaga božja Previdnost v narodu.

Vse udejstvovanje naših žen, mater in deklet nam razodevajo, kako resno pojmuje naš ženski spol svoj imeniten poklic, da ohrani malemu združenju narodu tisto duševno in telesno zdravje, ki ga je noter do današnjih dni ohranilo v težkem boju za obstanek s svetovnimi narodi Nemcev in Italijanov nezlomljenega in močnega. Na dekliškem dnevu v Mariboru bo zato slovensko ženstvo vnovič na zunaj javno pokazalo, da hoče tudi v 20. stoletju živeti po ravnostih načelih katoličanstva, iz katerih je naš narod svoje dni črpal svoje nepremagljive sile.

Tu se bo slovensko ženstvo javno odreklo tistemu gibanju, ki pod imenom mladostenstva ruje proti lastnim temeljem slovenske versko-narodne kulture. Od 80. leta obstoja med nami svobodomiselnost, ki hoče zaobriniti naš narodni razvoj v naturalistično smer. Posledica tega početja so današnji materializem, sebičnost in pokvarjenost, ki se počasi vgreza tudi v naše dozdevno še zdravo jedro ljudstva.

Stopnjama gremo nazaj, nezvestno smo odpadali počasi, celo tisti, ki so dobri katoličani, od starih, preiskanih tradicij in šeg svojega naroda, na celi črti pa začeli posnemati »moderne« manire velikih, od takozvane kulture prenasajenih narodov.

Globoka resnost tega obupnega položaja našega naroda kaže v pojemanju verskega življenja, zmisla za krščansko družinsko življenje, naraščanju alkoholizma, ki nam ubija najzdravejše sile v materialističnem in sebičnem duhu javnega in gospodarskega življenja.

Ako je organizem bolan, takrat zbere vse zdrave soke, ki jih ima v sebi, in jih pošlje na kraj, kjer ima gnijočo rano. Tudi slovenska dekleta bodo zbrale na dekliškem dnevu vse svoje moči, da narodu pomagajo, da bo spet tako duševno in telesno zdrav organizem, kakor je bil nekdaj.

Glavno počelo obnove naroda je slovenskim dekletom verska obnova v zmišlu večno svežih načel katoličanstva. Iz katoličanstva izvirajo tiste regenerativne sile, ki vedno vnovič mladijo in svežijo ljudske moči.

Proti modernemu enostranskemu individualizmu, kjer skrbi le vsak zase, bodo povdarile misli in srca posameznikov ter celih narodov združujoče energije ljubezenskega občestva katoliške Cerkve. V poglavljenem verskem življenju, ki se razodevajo v soudeležitvi na liturgiji, evharističnem gibanju bodo poživele zmisel za skupnost, vzajemnost in medsebojno pomoč, ki dandanes tako peša.

Jedro notranjega narodovega preobnove pa je obnova krščanske družine.

Slovensko ženstvo je imelo že od nekdaj velik zmisel za domačnost, tiho in skromno družinsko življenje. Še danes se vsakemu od moderne kulture prenapetemu človeku omilijo lepi slovenski kmečki družinski domovi: njihova preprostost, prišrna poezija, v katero je znala odeti naše hiše nežna roka slovenskih deklet, nageljni, cvetlice, vrtni, notranja naravnost umetniška, a zraven preprosta oprema naših hiš.

Slovenska dekleta bodo jasno povedala, da bodo kmečke domove s svojimi navadami, običaji, resnim in čistim družinskim življenjem branile proti moderni blaziranosti in samopašnem pohlepu. Oživel bo zopet povsod zmisel za lepoto našega starega slovenskega domačega družinskega življenja, po slovenskih vaseh in trgih bo vladal zopet pristno slovenski duh v noči in obnašanju.

Zajedno z obnovo družinskega življenja se bo samoposebi izvršila obnova našega celotnega narodnega življenja. Na

vseh poljih, v prosveti, vzgoji, gospodarstvu, umetnosti in vsem kulturnem življenju bodo oživele nove moči. Začelo se bo veliko preustvarjanje in preosnavljanje v našem narodnem življenju.

Zopet bo povsod veselo življenje. Naša po naravi vesela narodna duša bo globlje zadihala, oživila bo narodna pe-

sem, narodna umetnost. Prevzel nas bo nov, velik življenjski optimizem, tisi optimizem in nova volja za delo, ki ga človeku v večnem boju z materijo daje le krščanstvo.

Slovenske mladenke, vé znanilke te nove velike bodočnosti našega naroda, pozdravljene!

Strašno neurje in poplava.

OBLAK SE JE UTRGAL MED POLHOVIM GRADCEM IN ŠKOFJO LOKO. — ČLOVEŠKE ŽRTVE. — VODA JE ODNESLA POSLOPJA, DELE HRIBOV, UNICILA POLJA.

Predsinočnim med 8. in 10. uro zvečer je doletela pokrajino med Polhovim Gradcem in Škofjo Loko velkanska vremenska neizgoda. Ljudje so prišli zvečer domov s poljskega dela, ne da bi pričakovali niti najmanjše nesreče. Soparen dan je sicer obetal dež, nihče pa ni pričakoval tako silovite naravne neizgode, kakršna je v noči od petka na soboto uničila skoro celo pokrajino od Polhovega Gradca do Škofje Loke.

IZ POLHOVEGA GRADCA

smo prejeli o silni nesreči sledeče poročilo:

V petek opoldne je kazalo vreme še silno lepo. Ljudje so hiteli delati na polju, kar se je dalo, da dohite vsled zadnjih deževnih dni zamujeno delo na polju. Pozno zvečer so se vračali domov, trudni in preznojeni. Zvečer so posedli pred hiše, da se ohladi. Takrat pa se je nebo zlobilo in prišel je padati rahel dež.

Deževalo pa ni niti par minut, ko se je nenadoma vtila silna ploha. Grmelo je in treskalo kakor na sodnji dan. Ljudje so prestrašeni bežali v hiše, otroci so se skrivali, odrasli pa so molili. Grmenje pa je bilo vedno hujše in šum vode je naznanjal pretečo nesrečo. Okoli 9. ure zvečer je bilo najhujše. Lilo je kakor iz škafa. Vodovje je naraščalo od minute do minute, kar na metre. Drevje okoli hiš je pokalo in se lomilo, vihar pa je rušil strehe in kozolce in neusmiljeno podiral kar cele gozdove. Prestrašeni ljudje niso vedeli, kaj bi počeli. Iz hiše se nihče ni upal, v hišah samih pa ljudem tudi ni bilo obstanka. Živina je tulila in rjula, ljudje so stokali, neusmiljene naravne sile pa so delovale po svoje. Voda je začela dreti v hiše in v hleve, trgala in rušila je cesto in valila s seboj cele plasti plodne zemlje s hribovskih njiv. Ruvala je drevje s koreninami vred in razburkano valovje je treskalo ob zidove, ki so se podirali kakor da so iz mehkega testa. Jezovi so odpovedali svojo moč in se upognili pred silnim pritiskom, voda pa se je razlivala vedno dalje in je naraščala vedno višje, pred seboj vse uničujoč, kar se ji je postavljalo v bran.

Strojarno g. Riha rja je voda gladko odnesla. Danes se komaj vidi, kje je stalo poslopje. V svojem nadaljnjem teku je voda pritislila na jez in na žago g. Božnarja. Kakor bi trenil, je jez izginil v šumskih valovih, z jezo vred pa je padla tudi žaga in vsa v okolici zgrajena gospodarska poslopja.

Škoda, ki jo trpi g. Božnar, gre v milijone. Kar si je bil zgradil s trudom in z muko in z neverjetno vztrajnostjo in varčnostjo tekmo dolgih let, je voda vse uničila.

V Polhovem Gradcu pa je voda odnesla nekemu posestniku hišo in hlev z vso živino. Voda je odnesla tudi hlapca, ki je spal na hlevu. Revež je utonil.

ZJUTRAJ.

Pogled, ki se je odpiral ljudem po strašni noči zjutraj, je bil naravnost uničujoč. Vse polje polno blata in peska. Izruvano drevje, hlodi in trami so zastavljali pota, ceste vse uničene in pota izpodkopana. Vodna struga je popolnoma nova. Stara struga je bila zasuta.

Kamor je seglo oko, samo pesek in gramoz! Vrtove, obdelane z velikansko težavo, je voda odnesla. Voda je zemljo posnela kakor smetano. Voda je odnašala zemljo na debelino enega metra, to zemljo pa je voda vnela do ljubljanske okolice.

Pohvaliti pa moramo javne oblasti, ki so z vso vnemo pritekale nesrečnemu prebivalstvu takoj na pomoč. Posebno pohvalo zasluži v tem oziru gradbeni odsek, čegar

skladišče je utrpelo tudi občutno materialno škodo, ki je pa kljub tej neizgodi vršil v prvi vrsti svojo človekoljubno dolžnost.

Najbolj obžalovanja vredne pa so človeške žrtve. Omenili smo že nesrečnega hlapca, ki ga je voda odnesla. Utonilo pa je še eno dekle, ki je šlo čez most v spremstvu nekega moškega. Voda je potegnila vse za seboj. Neki delavec, ki je hotel rešiti oba, je s trudom otel le fanta, dekle pa je utonilo.

IZ LOČNICE.

Danes zjutraj so prispele iz Gorenjske in Ljubljano vesti o velikih nevihtah in elementarnih katastrofah. Naš poročevalec se je takoj z jutranjim vlakom podal na lice mesta. Medtem ko je v Ljubljani padal le pohleven dež, je v vaseh Puštal in Ločnica divjalo silno neurje. Sora je ogromno narasla in prinaša s seboj mnogo peska, kamenja in lesa, ki ga še sedaj mnogo leži ob njenih bregovih. V Medvodah je voda močno poškodovala most, pri katerem so uničeni štirje piloti. Most so morali zapreti za promet s težkimi vozovi in z avtomobili, ker je nevarnost, da se lahko poruši. Gradbena direkcija je takoj odposlala na lice mesta svojega inženjerja. Popoldan se je pripeljal z avtomobilom Nj. Vel. kralj, ki si je ogledal močno poškodovani most. Na poti od Medvod do Sore so se na poljih poznali zelo žalostni sledovi nevihte. Travniki so večinoma poplavljeni. Vsi mali potočki so silno narasli. Tam, kjer cesta preskoči potok Ločnico, ki se izteka v Soro, je ta potok odnesel cel dobro zgrajen most. Ker je Sora odnesla vse mostove, je ves desni breg odrezan od sveta. Edino majhna brv, ki je sestavljena iz lesne in preko nje položeneh desk, preko potoka Ločnice omogoča osebnemu prometu. Potok Ločnica, ki teče po lepi dolini, je še sedaj silno močan. Malo stran od ceste se nahajajo že prve hiše. Vse hiše so več ali manj poškodovane. Nekaterim posestnikom je Ločnica odnesla hleve in dele skednjev. Gasilci so danes črpali iz hiš vodo, ki je vdrila vanje in nanesla vanje peska in blata. Ob in v potoku leži polno izruvanega drevja, lesa in drugih stvari. Lepa cesta, ki je vodila ob potoku po dolini do višje ležeče vasi Ločnica, se skoraj ne spozna. Na njej leži do pol metra visoka plast kamenja, blata, peska, drevja in lesa. Ob potoku ležeče njive in travniki so uničeni z vsemi sadeži vrzd. Čim višje se vpenja pot, tem bolj je uničena. Narasle vode so izstopile iz struge in si poiskale drugih poti. Na treh krajih je voda popolnoma odnesla cesto, kakor tudi cele kose travnikov in hribovja. Težko je prodreti do vasi. Dolina nudi grozen pogled. Vse povsod leži drevje in na široko se vali umazana voda. Travniki in senožeti ob potoku so ali deloma odnešeni ali popolnoma nasuti s skalami, kamenjem, drevjem in drugimi rastlinami. Vas Ločnica je skoraj uničena. Ena hiša je odnesla voda, kakor tudi večino gospodarskih poslopij. Steno neke še preostale hiše je voda prevrgla preko ceste proti pobočju hriba. Naliv je odnesel seboj pohištvo, živino, vse pridelke na njivah, prst, tako da je ostalo samo golo kamenje. Nahajalo se je tam tudi 20 klafter lesa, ki ga je naliv vsega odplavil v dolino. Povsod je polno plazov. Voda je odnesla kar cele kupe hriba.

Kako je bilo ponoči, je s težavo povedal Rus Aleksejev, kateremu je naliv odnesel ženo in enega otroka. Drugega otroka je hitro vrgel na nekoliko vzvišeni prostor, med tem pa je voda že odnesla ženo z otrokom vred. Oblak se je utrgal okoli 10 zvečer in v par minutah je voda narasla za meter in še več ter udrla v vse hiše. Odnesla je ljudem živino, vse zaloge, obleko in opravo in tudi cele dele hiš. Nevihta

je bila kratkotrajna. Med silnim grmenjem in treskanjem je prišel nenadoma naliv, ki je uničil v par minutah vseh dolgoletni trud in napor. Ljudje so si komaj rešili golo življenje. Na vasi pogrešajo dosedaj šest oseb, izmed katerih so dosedaj našli tri. Voda je ugrabila ženo Rusa Alekseja Katarino Aleksejevo, rojeno Alič, 24 let staro in njenega otroka. Poleg tega tudi njenega brata Vinka, starega 8 let, potem Alojzija, starega 12 let in Angelca (16 let). Iz druge hiše, kjer so spali hlapci iz tamkajšnje žage, je naliv odnesel v dolino hlapca Miha Justina, dočim se je njegov tovariš še v zadnjem trenutku rešil s tem, da se je oprjel zunaj stoječega oreha, za katerega se je držal, da ga ni odnesel nenadni naliv. Pogrešajo še sedaj dve osebi, med njima eno žensko.

Naš poročevalec je s težavo prišel zopet nazaj po dolini proti Sori. Pogled na dolino je grozen. Dolina je vsa razdejana in po njej leži polno navlake. Stanovalci v hišah, ki leže bolj spodaj ob potoku, so še toliko na boljšem, da jim ni voda odnesla popolnoma vsega kakor onim višje gori, ki so si rešili golo življenje in še to s težavo.

Na Sori so razrušeni vsi mostovi. V par minutah za meter narasla voda je pustila blizu izliva na bregu popolnoma golo truplo, za katero pa niso mogli dognati, kdo je. Sora je še sedaj zelo visoka.

Na drugi strani hriba je ravnotako razsajala nevihta, ki se je osredotočila ravno nad Ločnico. Vode so v kratkem času silno narasle in ljudje so si s težavo rešili življenje. Naenkrat so bili odnešeni vsi mostovi in brvi tja do Dobrove. Voda je odnesla žago g. Božnarja, cele hiše, večino živine (goveda, prašičev, mnogo ovac), perutnine itd. Vsa polja so zasuta s peskom, kamenjem in blatom. Poljski pridelki so popolnoma uničeni in ljudje gledajo z grozo v bodočnost. V polhovgrški dolini je voda prinesla seboj dva mrtveca-domačina. To je 60 letnega starčka Janeza Pečana in 17 letno Ano Šifrer. Poleg tega so našli ob vodi še dve trupli, katerih identitete pa dosedaj še niso mogli dognati.

V PUŠTALU.

Nadalje je elementarna neizgoda silno prizadela vas Puštal, skozi katero teče potok Hraščica. Med silno nevihto se je utrgal oblak. Voda je po dolini odnesla seboj hiše, gospodarska poslopja, zemljo itd. Posestniku Hriberniku je silni hudournik uničil celo parno žago z vsemi stroji. Žaga je naravnost izginila. V hiši št. 59 je udrla voda. Žena posestnika Kristana, ki je odprla vrata, se je komaj rešila. Njena otroka, dveletno hčerko Tončko in enoletno Franko je voda obenem s hišo odnesla. Plazovi, ki so od vseh strani prihrumeli v dolino, so porušili večino hiš, nalivi so odnesli opravo, živino, sploh vse od kraja. Voda je porušila tudi vse mostove.

V teh vaseh je škoda ogromna. Samo del Sore in vas Ločnico cenijo na okroglo dva in pol milijona dinarjev. Uničen je ves poljski pridelek, poškodovana so pota, njive in travniki so pokriti z mestoma do pol metra visoko plastjo kamenja, drevles, skal, lesa, peska itd. Voda je odplavila silno mnogo živine. Vse hiše so občutno poškodovane, cela vrsta jih je porušena. Ljudje so si z velikim trudom rešili golo življenje. Sedaj imajo le še poškodovana poslopja in nekaj obleke na sebi. Dosedaj je ugotovljenih deset človeških žrtve.

Dalje na drugi strani.

Borzna poročila.

9. avgusta 1924.

ZAGREBSKA BORZA.

V oklepaju tečaj z dne 8. avgusta 1924.

Italija 3.59—3.63 (3.575—3.605), London 365—366 (362.50—365.75), New York 80.75—81 (80.15—81.15), Pariz 4.50 (4.50), Praga 2.38 (2.3720—2.4020), Dunaj 0.1137—0.1140 (0.1137—0.1147), Curih 15.36—15.38 (15.31—15.41).

CURISKA BORZA.

V oklepaju tečaj z dne 8. avgusta 1924.

Belgrad 6.625 (6.645), Italija 23.65 (23.60), London 23.89 (23.81), New York 529.5 (527.5), Pariz 29.— (29.50), Praga 15.55 (15.60), Dunaj 0.0074625 (0.00746), Berlin 1.26 (1.26), Budimpešta 0.0069 (0.0069).

IZ LOČNIŠKE DOLINE.

Iz ločniške doline nam še poročajo: Takega neurja, kakoršno smo doživeli v noči od petka na soboto, pri nas niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Bil je pravi sodni dan. Sedeli smo mirno in zadovoljno zvečer doma pri večerji, ko je začelo rahlo deževati. Naenkrat pa smo slišali neke od daleč voľlo bobnenje in hrumenje. Ljudje se v prvem hipu groma in treskanja seveda niso ustrašili. Ko pa je začela dreti voda v hiše, so prestrašeni planili pokonci. Bilo pa je že prepozno.

Neusmiljena voda je zahtevala svoje žrtve. V hišo posestnika Jožeta Detele je začela voda udirati, domači ljudje pa so prestrašeni zbežali na peč. Voda je drla v hišo skozi okna. V svoji silni zadregi so ljudje hiteli, da rešijo, kar se še rešiti da. Edino živinčce, domačo kravo, so pripeljali v hišo in jo postavili tako, da je stala s prednjimi nogami na klopi ob peč. Krava je molela iz vode samo še svojo glavo. V izbi pa sam pesek in gramoz in debela plast razmočene ilovice. Sreča je pa bila ljudem še toliko mila, da so rešili vsaj svoje življenje in življenje svoje kravice.

Pri posestniku Jožetu Kozjeku je voda podrla steno hlevu. Žival je preplašena stala v staji. Dvoje živinčec se je odtrgalo in ušlo, štiri goveda pa so lepo stopala na prod, ki ga je voda nanašala vedno višje. Ta žival se je rešila, za pobeglo žival pa še nihče ne ve, kje je.

Naravnost tragična usoda pa je zadela rodbino Aličev. Hiša je popolnoma porušena. Domača hči je poročena z Rusom Aleksejevičem. Ženo in mater je voda odnesla, z njo vred pa tudi njeno dveletno hčerko Marijo in sina Alojzija. Pogrešajo še Angelo Alič in Vinka Aliča. Voda je dalje zasula hlev in v hlevu eno kravo. Konja pa so potegnili zjutraj mrtvega iz vode daleč od doma.

Aličevemu sosedu Matevžu Šimnicu je voda uničila žago. Kozolec mu je prevrnila, odnesli ga ni mogla zaradi njegove teže. Hlapec Miha Justin je utonil. Njegovo truplo so našli danes zjutraj ob izlivu Sore v Savo.

Človeških življenj pa je voda zahtevala še več. Včeraj so našli pri Tacnu pod Šmarno goro trupla dveh deklet od 1 do 3 let. Splošno domnevajo, da so ta dekleta iz puštalske doline, kjer je voda odnesla neko celo hišo.

Mostovi v ločniški dolini so vsi porušeni. Kar je bilo lesenega, je voda odnesla, ostali so samo še betonski podzidki. Hribovje se je na več mestih utrvalo. Voda je odplavila vsa zemljo v dolino. Na raznih mestih — pravijo, da na 40 — pa so se pokazali novi izvirki vode.

IZ LJUBLJANSKE OKOLICE.

Včerajšnje neurje, ki je povzročilo nad Polhovim Gradcem veliko škode in gorja, je čutila tudi najbližja ljubljanska okolica.

Ljudi je prebudilo že zgodaj zjutraj neko nenavadno šumenje in hrumenje. Bila je ura okoli treh zjutraj, ko je pridrl vodovje v Ljubljano. Voda se je razlila zlasti okoli bregov Gradašnice. Glinščica je bila popolnoma čista, kar je znak, da ob njenem izviru ni bilo nič hudega. Gradašnica in njen odtok »Mali Graben« pa sta bili umazani in kalni kakor ob najhujši povodnji. Vse ozemlje, ki leži ob toku teh dveh potokov, je bilo včeraj preplavljeno s ilovnatim blatom. S tem blatom je voda napolnila vse nižje ležeče objekte. Voda je vdrla v hiše, v hleve, preplavila je travnike in njive, na katerih je še polno pridelka. Krompir, tjava in sploh vsa jesenska posevka je na nižje ležečih poljih uničena. Voda je preplavila deloma tudi Tržaško cesto in ob železniški progi se jasno vidijo sledovi, kako visoko je voda segala. Sreča pa je bila, da se je voda kmalu odtekla.

Je pa v ljubljanski neposredni okolici lepo število posestnikov, ki jim je voda povzročila obšutno škodo. Oni, ki imajo zemljo v nižini, so morali spravljati prašiče in živino v hiše, da jih rešijo pred nenadno poplavo. Drugi pa žalostno gledajo na vodo, ki še vedno stoji nad njihovimi njivami, kjer bo ves pridelek zgnil.

Posebno občutno je prizadeta občina Vič. Pokopališče na Viču je stalo popolnoma pod vodo, tako da še včeraj popoldne ljudje niso mogli do grobov. Po vrtovih in med sadnimi nasadi se je razlila rjavkasta ilovnata godla, tako da je izgledalo, kakor da živimo v Egiptu, kjer nosi Nil rodovitno zemljo na kmečka polja. V ljubljanski okolici seveda voda ni nanesla na polje rodovitne zemlje, pač pa je napravila ogromno škodo, kamor se je razlila.

Škoda, ki jo je povzročila nenadna poplava, je ogromna. Upamo, da se bo država zavedala svoje dolžnosti in nesrečnejem pomagala hitro in pravočasno.

Debata o vladni deklaraciji.

Belgrad, 9. avg. (Izv.) Nadaljevanje debate o vladni deklaraciji postaja vsak dan bolj dolgočasno, kajti razni malopomembni govorniki, kakor Dragović, Velešrb Stanojević se ne spuščajo v kritiko deklaracije in v kritiko v njej jasno izražene politike sporazuma, marveč se spuščajo na opolzka tla demagogije. Ta dolgočasnost se opaža v govorih, katerim prisostvuje par vladinovec in nekaj radikalnih izizvajev, še bolj pa v skupščini, ki se napolni samo takrat, ko govori Nastas Petrović, katerega izvajanja so predmet največje pozornosti. Vidi se, da ima notranji minister Nastas Petrović pripravljenih še mnogo za Pašića in njegove kompanjone zelo neprijetnih stvari in da on v svojih izvajanjih stopnjuje. Njegove govore poslušajo s posebno pozornostjo Nikola Pašić in nervozno z glavo zmaguje. Nasproti čvrstim in ostrim Petrovićevim udarcem je Pašićeva obramba k zagovoru neznajčajnih ljudi puhla in brez odmeva.

POSLANEC WILDER ZALOTEN NA NERESNIČNI IZJAVI.

Seja narodne skupščine se je pričela z malo zamudo šele ob pol 10. Pred prehodom na dnevni red je znani Večeslav Wilder opravil svoj vsakdanji denuncijatski posel. Ko se je šlo za verifikacijo še dveh neverificiranih mandatov HRSS in sicer poslancev Marka Došena in Karla Brkljačića, se je oglasil k besedi pan Wilder in se je zavzemal zato, da se ta dva mandata ne verifikirata, češ da je Marko Došen član uredništva »La Fédération Balcanique«. Takoj se je dokazalo, da je govoril Wilder neresnico, ker je časopis »La Fédération Balcanique« falzificiran.

Za njim je govoril radikal Vasa Jovanović, ki je govoril dokaj zmerno in v izbranih besedah in je posebno nasprotoval temu, da je vlada preveč obljubila. Nadalje je kritiziral HRSS, ker je vstopila v kmetško internacionalo, ki ima iste cilje kakor komunisti.

GOSTILNIŠKI GOVOR.

Za njim je nastopil znani demagog Milutin Dragović, človek brez vsake izobrazbe in intelekta, ki je ves svoj govor napolnil z najgršimi napadi na Davidovića, Pešića, Petrovića in Hrasnico. Iznesel je razne osebne žalitve in se splošno obnašal, kakor da je v kaki podeželski gostilni, ne pa v skupščini. Njegove laži takoj pobili Davidović, Pešić in Petrović. Davidoviću je očital, da je hotel leta 1918. sklepati separaten mir. To je Davidović takoj pobil in pozval Pašića, da on, ki je bil predsednik vlade, izjavi, koliko je na takih izjavah resnice. Pašić je kot »pošten človek« molčal in ni odgovoril. Pa tudi to je odgovor.

MOŽATE KONSTATACIJE NOTRANJEGA MINISTRA.

Nato je govoril Nastas Petrović ter je izjavil:

G. Dragović mi je storil veliko krivico, ker je trdil, da sem izvoljen s kroglicami radikalov, ki so za Pašićevo politiko. Tak trditve je neosnovana, kajti dejstvo je, da sem se v klubu radikalne stranke in v vseh instancah radikalne stranke boril proti Pašićevi politiki, posebno proti njegovi zamisli o državni ureditvi. (Medklje Svetozarja Pribečevića: »Pa ste vendar glasovali za ustavo!«)

Odgovoril vam bom na to. Ker je g. Pašić to dobro vedel, je s svojimi bližnjimi prijatelji in tovariši dal vse, kar je v njegovi moči, da bi me v moravsko okrožje pri preteklih volitvah uničil, da bi kot protiv-

nik njegove politike ne prišel več v narodno skupščino. Notorično je dejstvo, da je bivši šef njegovega kabineta, ki ga je poslal v moravsko okrožje, kjer ni bilo dolga leta nobenega kandidata razen Petrovića, bil Velja Popović. Bil je njegov eksponent. Za Nastasa se je vedelo v vsem okrožju, da ni eksponent Pašićeve politike. Z ozirom na to so izvolili mene radikali, ki so mi verovali, ki so mojo politiko odobrvali. Jaz sem v tej borbi, kakršne ni bilo nikjer drugod, zmagal kljub vsem klevetam in zahrbtnostim, katere so izvrševali s pomočjo časopisja, v proglasih, na shodih in govorih in s pomočjo veliko denarja, ki ga je Pašić vrgel v moje okrožje, da bi večina volila nasprotne kandidate in Pašićeve eksponente. To so dejstva. Za nje ve vsa država in tudi vsi radikali iz mojega okrožja.

Se prej nego se je pričelo delati za našo novo ustavo, katero poznamo pod imenom vidovdanska ustava, sem imel popolnoma točen nazor in v glavnem odboru radikalne stranke sem pripovedoval, kako je državo urediti. (Glas v centru: »A vendar ste glasovali za ustavo.«) Jaz sem tudi v ustavotvornem dvoru jasno govoril o svojem nazoru, o čemer se morete prepričati, ako čitate takratne stenografske zapisnike. Jaz sem v ustavotvorni skupščini govoril proti tej stvari. (Burno odobravanje.)

Glasoval sem za ustavo, ker sem hotel ostati discipliniran član v stranki. Glasoval sem pod pritiskom discipline, ko sem videl, da bi bil jaz edini član, ki bi glasoval proti in se nisem hotel odcepiti (Glasovi iz radikalnih vrst: »To je vlada, ki zastopa revizijo ustave!« »Vi ste proti ustavi!«) Lahko odkrito trdim, vse, kar sem dejal, je res, ker je vse to dokazano z dejstvi.

Dodajam še sledeče: V tej skupščini se neprestano govori o nekakem edinstvu, na račun edinstva pa se izvršujejo dejanja, ki rušijo to edinstvo. V skupščini se iznašajo strahovite izmišljene obtožbe in strašna izvajanja. Delajo se prepripi, podpihujejo se množice, pri tem pa se pozablja, da oni, ki neprestano govore o edinstvu in slogi srbsstva, hrvatsstva in slovenstva delajo take sramotne stvari. Nisem nikdar šel po takih stopinjah in tudi ne bom. Vstopil sem v vladu, ki je iskreno odločena, da v bratskem sporazumu (Burno odobravanje) dela za državno edinstvo potom iskrenega sporazuma, ne pa kakor govorite vi in delate v Zagrebu na tak sramoten način, kakor je znani Markov protokol. (Odobravanje.)

Mi ne bomo delali na ta način. Ne bomo delali oklicev na Hrvate, da pridejo v našo sredino in da skupno delamo in skupno zidamo temelj države. Potem pa, kadar bodo Hrvati stopili na naša tla, pa se postavimo po koncu in pravimo: Tukaj ni mesta za vas! Pojdite v Zagreb!

Da ni bilo Petrovića v verifikacijskem odboru, ne bi bili danes tukaj, kajti vi bi jih odgnali. Poslednje tri dni se neprestano trdi, da člani vlade ne govorijo in celo skupščinski podpredsednik je nazval to vladu kot »mutastu«. Jaz bi njemu in vam vsem svetoval: Ne zahtevajte, da govorimo, kajti pri tej taktiki ne boste preveč dobro izšli. (Odobravanje.)

Za Petrovićem je govoril Manojlo Sokić, ki je demantiral Dragovićevo izjavo, da bi bil aretiran zaradi tiskovne obsodbe. Izjavil je, da tekmo 19 letnega časnikarskega delovanja še ni bil sojen in obsojen radi kake tiskovne pravde.

Seja se je popoldne nadaljevala. Govorila sta Bjelica iz Bosne in Velikosrb Aca Stanojević. Oba sta govorila neslano, nestvarno in grdo, da jih je poslušalo le par poslancev. Seja se v ponedeljek nadaljuje.

v smislu zahtev udruženja vojnih invalidov popravi zakonski načrt invalidskega zakona, da ga more vlada predložiti narodni skupščini.

Seja načelnikov parlamentarnih skupin.

Belgrad, 9. avgusta. (Izv.) Danes se je vršila seja načelnikov parlamentarnih skupin. Na tej seji se je ugovarilo, da mora biti debata o vladni deklaraciji končana najpozneje v torek zvečer. Nato se je razpravljalo o udeležbi na mednarodni medparlamentarni trgovski konferenci, ki se bo vršila od 22. do 28. avgusta v Švici v Bernu in v Ženevi. Od strani vladnih strank se bo udeležilo konference 7 poslancev, od opozicije pa en poslanec Pribečevićeve skupine in dva radikala. Ravno tako so se zedinili glede volitev za odbor, ki proučava zakon o pomoči onim, ki so trpeli vsled povodnji. V ta odbor bosta izvoljena dva člana iz Jugosl. kluba.

ODŠKODNINA POGORELCEM V BELOKRAJINI.

Belgrad, 9. avgusta. (Izv.) Na intervencijo poslanca Jugosl. kluba Nemanjića je železniški minister Sušnik določil, da se mora izplačati odškodnina številnim pogorelcem v Belokrajini, katerim je lokomotiva zažgala hiše in gospodarska poslopja.

DEPUTACIJA RADI RAZMEJITVE.

Belgrad, 9. avgusta. (Izv.) Danes je prišlo semkaj odposlanstvo obmejnih županstev iz Notranjske radi ureditve meje in obmejnih razmer ob italijansko-slovenski meji na Notranjskem in Gorenjskem. Poslanec Gostinčar je deputacijo vodil in predstavil Davidoviću in zunanjemu ministru dr. Voji Markoviću. Oglasili so se v oddelku za pogajanja s tujimi državami in bili povsod zelo ljubezno sprejeti.

ZA JESENISKO DELAVSTVO.

Belgrad, 9. avgusta. (Izv.) Poslanec Jugosl. kluba Jože Gostinčar je izročil ministru za socialno politiko pismo radi nameravane odpustitve večjega števila delavstva na Jesenicah. Minister je obljubil, da bo ukrenil vse, kar je mogoče, da se ta nesreča pravočasno prepreči.

KONFERENCA ČASNIKARJEV.

Belgrad, 9. avgusta. (Izv.) Danes se je v novinarskem klubu vršila časnikarska konferenca, na kateri so sprejeli sledeče sklepe: 1. Zahteva se od vlade in parlamenta, da se čim prej predloži zakon, s katerim bodo urejeni odnosi časnikarjev napram poslodajalcem. Dalje glede varovanja časnikarjev za slučaj starosti in onemoglosti, kar je prvi pogoj za razvoj časnikarstva v naši državi. 2. Zahteva se, od centralnega odbora JNU, da v tej smeri stori potrebne korake pri vladi in poslanskih klubih vseh strank, da se pobriga za potrebe in položaj časnikarjev, ker se izpostavljeni delu za ljudstvo in državo.

OBISK PRINCA NIKOLAJA PRI KRALJICI NA BLEDU.

Sušak, 9. avg. (Izv.) Danes je dospel na torpedovki št. 5 najmlajši romunski princ Nikolaj, ki je poročnik angleške vojne mornarice. Princ potuje na Bled, da obišče svojo sestro kraljico Marijo.

RADIĆ PRISPEL NA DUNAJ.

Zagreb, 9. avg. (Izv.) Danes je izšla posebna izdaja »Slobodnega doma«, ki poroča: Radić je snoči prišel na Dunaj iz Moskve. Dne 3. avgusta se je vršil pri komisarju za zunanje zadeve poslovilni večer, ki je trajal pet ur. Na tem večeru se je razpravljalo zlasti o hrvatskem vprašanju in o Davidovićevi vladi. Na večeru je bilo prijateljsko razpoloženje in politična vprašanja so se obravnavala po vidikih blagostanja narodov, ne pa posameznih oseb. Predsednik HRSS je bil častni gost ruske vlade. Na Dunaju je bil sprejet od osobe ruskega poslanstva z ruskim poslanikom na čelu. Razgovarjala sta se s poslanikom dve uri o političnem položaju v baltičkih državah in v Nemčiji. Skozi Berlin se je Radić vozil popolnoma neopažen. Na Dunaju je prejel poročilo o plenarni seji hrvatskega narodnega zastopstva. Sedaj se Radić pripravlja na dvatjedenski odpotek.

RADIĆEVE IZJAVE.

Zagreb, 9. avg. (Izv.) Po sestavi Davidovićeve vlade se je pojavila v ruskem tisku trditve, da stoji za novo vlado samo 80 do 90 poslancev. Radić je dal predstavniku sovjetskega državnega tiska interview in izjavil sledeče: »Sestava Davidovićeve vlade pomeni prvi poizkus pomiriti narode Jugoslavije. Pogajanja za sestavo bloka, ki je podlaga sedanje vlade, so tekla že eno leto. Ta pogajanja so imela za cilj zrušiti Pašićevo vlado, ki je tlačila Črnogoro in Macedonijo in je nameravala ta sistem uvesti tudi v Hrvatski, Bosni in Sloveniji. Nova vlada se ima boriti proti korupciji, potem ima dati pomoč 300.000 invalidom, agrarne kredite za siromašne kmete in uvesti razne socialne reforme. Glavna točka sporazuma pa so svobodne volitve in sporazumno reševanje perečih problemov. Po teh svobodnih volitvah bi prišla na revizijo ustave. S tem programom se strinja Srbska kmetijska stranka. Ožji blok se je razširil z vstopom HRSS v širšega. Na vprašanje, ali vstopi HRSS v vlado, je odgovoril Radić, da bodo zasedli Hrvati, če zahteva to širji opozicijski blok, par važnih resorov in sicer s socialno-ekonomskimi strokovnjaki ministrstva za agrarno reformo in poljedelstvo. Ali pa bodo odposlali v ministrstvo strokovnjake, Hrvate, ki niso pristaši HRSS. Kr se tiče zunanje politike, bo ta nadaljevala smer prejšnje vlade, vendar si pa v tem oziru pridržuje svobodne roke. Vlada namerava priznati sovjetsko Rusijo.

VPRAŠANJE HIDROELEKTRIČNE CENTRALE PRI BREŽICAH.

Zagreb, 9. avg. (Izv.) Povodom govora o ukinjenju dovoljenja za graditev hidroelektrične centrale pri Brežicah, ki bi oskrbovala mesto Zagreb s potrebno električno silo, se je obrnil vaš dopisnik na zagrebškega župana dr. Heinzla, ki mu je izjavil sledeče: »O tem mi ni oficijelno ničesar znanega. Sicer se v tem pogledu vodi borba že dalj časa. Danes odputuje v Ljubljano poseben delegat za ureditev tega vprašanja. Zagreb mora dobiti centralo, čeprav ne pri Brežicah. Projektirana je že druga električna centrala, ki bi krila polovico potrebe, možna pa je tudi oskrba s plinom.

»STENICOL« najboljšo sredstvo proti stenici. Glavna založba: Drogerija A. KANC — LJUBLJANA, Židovska ulica št. 1.

Dekliški dan v Mariboru — veličastna manifestacija naše misli.

OKROG 4000 UDELEŽENK IZ SLOV. ŠTAJERSKE. — ZADREGA GLEDE DVO-RANE. — DOSTOJANSTVENO RAZPOLOŽENJE.

Maribor, 9. avgusta. (Izv.) Na severu eksponirana točka Slovenije je priča gniljivemu prerodu naše mladine. Maribor je en sam dekliški tabor. Prišla so zavedna dekleta iz vinorodnih Slovenskih gor, zelenega Pohorja, iz Savinjske, Dravske in Mežiške doline in bližnjega Prekmurja, navdana z najnaravnejšo željo, da bi sprejela velikih moralnih in etičnih smernic za svoje poslanstvo med slovenskim ljudstvom.

Ob ogromni udeležbi krščanskega ženstva iz cele Slov. Štajerske se je danes otvoril dekliški dan. Že v petek zvečer so oblegale pisarno pripravljalnega odbora množice zavednih deklet, davi pa je naval narasel do 4000 udeleženk.

Že prvo glasovanje — sestal se je do-

poldan versko-obnovitveni odsek pod pred sedstvom g. prof. Bogovića in gospodične Črčkove — je bilo treba prenesti v obširne slavnostne dvorane Götzove pivovarne, ki pa tudi, žal, ne more zajeti množice.

Zborovanje se vrši v najlepšem redu, poslušalke slede z radostnim zanimanjem vsem predavateljem. Razpoloženje dekliških legij je izborna in že danes se lahko reče, da bo delo kronano z uspehom, kakršnega ni nihče pričakoval. Danes dopoldan so sprejeli ljubljanskega vladika prevz. g. dr. A. B. Jegliča na glavnem kolodvoru člani pripravljalnega odbora. Zborovanju so danes prisostvovali č. gg.: prof. dr. Slavič, dr. Jerovšek, stolni prošt dr. Tomažič in g. Janez Kalan iz Ljubljane. Popoldan je zboroval prosvetni odsek.

značaja, ki ne stavljajo sanaciji upoštevanja vredne nevarnosti. Težkoče je največ povzročila negotova žetev.

Zlatomašnik kanonik dr. Ivan Svetina.

Ni jih dosti v duhovniškem stanu, ki bi, čeroc te vrstice, ne rekli: »Tudi mene je učil.« Generacijo več je našlo v njem dobrega in vestnega učitelja in njih malokdo je pomislil, da je sedanjí zlatomašnik tudi kaplanoval. Rojenemu 18. aprila 1851 mu je tekla zibelka pod Stolom, v Zirovnici, blizu Vrbe, koje sinu Prešernu je ugasnila luč poldrugo leto prej. Šolal se je gorenjski sin v Trzinu in pozneje v Ljubljani in je novomašnik zapel sveto mašo leta 1874 2. avgusta. Na prižnici je stal tedaj in je govoril mladi Tomo Zupan, svečenik, ki mu je sedaj zlatomašniku zopet govoril.

— Redek dogodek, morebiti mu je sedaj edini; zlatomašnik sredi med 70 in 80, govornik sredi med 80 in 90 leti. — Prišel je Tomo Zupan z zgodovino brezniske fare in njenih cerkev, zaključil je z opominom na zbrani narod, naj varuje svoje umetnine. V tem okvirju, lepem in pomembnem, je opisal življenje Svetinovo.

Po kratkem kaplanovanju je odšel Svetina v Gradec, da se posveti višjim študijam. Kmalu je pa moral oditi na čisto drugo polje; vojni kurat je šel v Bosno, sprejel je v Banjaluki drugi krst, vojni krst. Končanemu šolanju je sledila šolnika težka naloga. Vršil jo je dolgih 32 let, večinom na državi gimnaziji v Ljubljani, sedanjí prvi. Učencev število je skoraj nebrojno; skrbno je hranil zapiske o njih in jih ima še danes. Vestnost mu je narekovala tudi vpisovanje redov iz drugih predmetov, in ti lahko vselej pove, kako se je ta ali oni današnji minister ali vseučilišni profesor ali ravnatelj učil. Strogost mu je, sedečemu za katedro, sedela na obrazu, za strogostjo je pa prestolovala dobrota. Hkrati z nalogo šolnika je vršil 13 let tudi lepo in pomembno nalogo prefekta v Alojzijevišču, vzgojno nalogo prve vrste. Alojzijevišče je poslalo med narod in kateder najboljšo slovenske svečenike. Baš doba prefektovanja Ivana Svetina je še sedaj tedanjim gojencem Alojzijeviščnikom v najlepšem spominu. Govornik je obelil svoje besede s statistiko važnejšega pomena.

Ivana Svetine naloga šolnika ni izčrpala. Ostalo mu je dosti moči, da se je posvetil še drugemu delu. Lahko in razumljivo mu teče beseda v knjigi verouka, spisani za mladino, učeo se. »Naj nam njegova pridnost podari še več takih.«

21. julija 1924 je obhajal v Zirovnici v domači cerkvi spominski dan posvečenja zlatomašnik dr. Ivan Svetina. Skromna je bila spominska slavnost, pa srčna in domača. Nagovorili smo ga in videli smo, kako se zrcalijo solze v očeh zlatomašnika. Cerkevni zbor brezniške fare mu je pel, darujočemu sveto opravilo, in molili smo zanj, naj ga Bog še mnogo let ohrani, njega, ki je posebej dobra. In srčna dobrota mu je sijala iz oči, ko nam je delila spominske podobice.

3. avgust ga je videl v sredi duhovnih bratov, 16 po številu, darujočega zlato mašo v farni cerkvi na Breznici. Z glasom, za tako starost neobičajno močnim, je zapel slavo Najvišjemu, ki mu je naklonil mašništva let petdeset. Videli smo v njem angela, nedolžnega, preprostega. Zares ginen je poslušal besede govornikov, pred njim in pred nami je v kratkih potezih poteklo še enkrat delovno njegovo življenje. Po svetem obredu in zahvalni pesmi smo spremili spoved svečnikov do vrat župnišča. Napitnic obilo, smo slišali, je slavilo njegovo delo, in slovenskih pisateljev prvak se je v lepih besedah zahvalil Tomo Zupanu, govorniku na novi in govorniku na zlati maši.

Tovariši vojaki iz vojske 1914–1918 — sestanek na Brezjah.

Deset let je minilo, ko se je začel strašni vojni čas, ko so prvi tovariši padli v Galiciji, ko smo se v stiski zaobljubili Bogu in Mariji Pomagaj.

Kar nas je ohranilo dušno in telesno življenje, smo že lani ob katoliškem shodu sklenili, da letos na Brezjah izvršimo svojo obljubo, se javno zahvalimo Bogu in Mariji ter se zberemo v veselo družbo starih tovarišev iz težkih časov vojske.

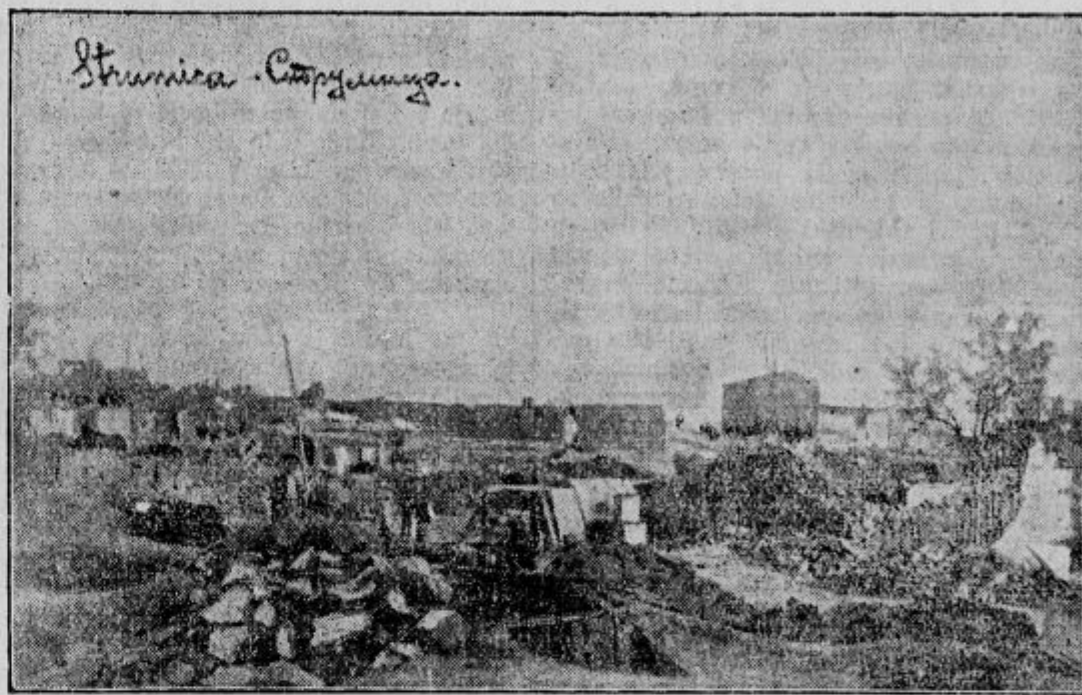
Izvršujoč prevzeto nalogo in vsled ponovnih vprašanj iz raznih krajev, sklicujeva sestanek vseh bivših vojakov iz svetovne vojne brez razlike šarže in oddelka, posebno še

tovariše kurate na nedeljo, dne 31. avgusta t. l. na Brezjah.

Ob 10 bosta dve sv. maši (ena v zahvalo, druga za padle tovariše) in govor, pri kosilu in po njem prijateljski sestanek, ob 3 litanije. Prosiva vse č. župne urade po Sloveniji, naj to tudi čimprej na prižnici objavijo in priporočijo.

Kdor ima kakšno posebno željo, naj piše na Prosvetno zvezo Ljubljana, Miklošičeva cesta 7. Dobro bi bilo, da bi vsaj nekaj dni prej zvedeli, koliko udeležencev približno bo 31. avgusta na Brezjah.

Fran Bonač, Jernej Hafner, bivša kurata.

Pogled na pogorelo mesto Strumica v Macedoniji.

Novo lopovstvo Orjune.

Orjuna je zagrešila zopet lopovstvo, ki dokazuje zopet vso njeno moralno pokvarjenost, kakršne se drugod po svetu poslužuje pač kak posamezen propal individuj, nikdar in nikjer pa člani kake organizacije. Da to njeno najnovejšo lopovstvo ni imelo zgolj namena »potegniti« koga, je jasno, ker je bilo izvršeno tako rafinirano in brez dvoma po predhodnem natančnem dogovoru, da je bilo izven dvoma, da bo moral njihovim informacijam vsakdo verjeti, ker so odgovarjale vsemu njihovemu ravnanju v Ljubljani. Prepričani smo, da bodo tudi to lopovstvo tajili, kakor taje Fakinov umor in bestialno mučenje R. Juvana, dasi je on sam in njegovi zmečkani prsti najboljša priča. Še norce brijejo iz teh svojih zločinov, zanašajoči se, da so imeli dovolj časa, da zabrišejo sled in se dogovore, kako naj govore pred sodiščem. Saj se tudi tega ne sramujejo in so javno v časopisju, po trboveljskih dogodkih dali svojim članom navodila, kako naj se zagovarjajo. Kakšen pravi namen, da so hoteli s svojo lopovščino doseči, je zaenkrat težko ugotoviti. Ali so hoteli s tem med drugim odvrniti pozornost, kam da so skрили svoje orožje in svoje bombe, ali pa morda od svojega skrivanja, dokler niso bile njihove nevarne zadeve v Ljubljani »urejene«, to se trenutno pač ne da ugotoviti. Ugotavljamo samo sledeče: Že več dni v našem listu omenjenih Orjunciev v Ljubljani javno ni bilo videti, dasi si jih prej lahko vsak dan videl, če ne na ulici, pa v javnih lokalih. Tudi policija jih je iskala, kakor slišimo, da bi ji dali dokaze o svojih trditvah povodom trboveljskih dogodkov, češ da imajo pismen dokaz v rokah, da je bila od komunistov razpisana nagrada za tistega, ki bo strgal Orjuna zastavo itd., kakor je tedaj poročalo tudi »Jutro«, toda nobenega člana »oblastnega odbora Orjune«, ki so bili v Trbovljah, ni bilo v Ljubljani. Vsi so — čudno — odšli v tem času iz Ljubljane. Ali so dobili od kake strani morda mig? Po Ljubljani pa se je že dalje časa širila govorica, da so pobegnili. Mi teh govorice nismo beležili, ker imamo izkušnje, da so Orjunci sami po trboveljskih dogodkih širili zanje neugodne vesti, da bi ž njimi zmešali štrne preiskave in zabrisali prave sledove. Tedaj so tudi celo nam telefonirali in to dvakrat iz Ljubljane, češ da govori z nami ta in oni odlični pristaš SLS. Mi pa jim kajpada na veliko jezo nismo nasledili. Ti njihovi poizkusi so bili prenaivni. To pot se pa niso poslužili mistifikacije v navadnem pomenu besede, marveč lopovske rafiniranosti. Ko so iz Ljubljane odšli in ko je bilo to znano, kakor je bilo tudi znano, da je bil inž. Marko Kranjec (pred prestopom v pravoslavlje se je pisal Ferdo Kranjec) na svojem domu v Ilirski Bistrici v zasebnem osemletju — tudi »Jutro« potrjuje, da je bil teden dni na svojem domu, ako ne bo po svojem nepremišljenem zblebetanju naknadno popravilo »doma« v »stanovanju« v Ljubljani — smo prejeli iz Il. Bistrice pismo s sledečo vsebino:

P. t. uredništvo »Slovenca«

Ljubljana.

Podpisani prosimo Vaš malocenjen list, da blagovolite staviti sledeča vprašanja:

1. Jeli g. državnemu pravdniku znano, da se podpisani sedaj nahajajo v svojem svobodnem kraljestvu pod Snežnikom?

2. Jeli g. državnemu pravdniku znano, da jih je g. Mussolini pozdravil s svečano brzojavko?

3. Kaj misli g. državni pravdnik ukreniti, da se te naše nove odmetnike svečano privede nazaj v kraljevino SHS, kakor se to namerava ukreniti z državnim in nacionalnim izdajalcem Radičem?

Izven tega prosimo g. Korošca, naj nam blagovoli nakazati od Pribičevića likvidirano, pa še ne izplačano svoto od 400.000 Din, ker nam primanjkuje drobiža.

Naprej zahvaljujoč se za storjeno uslugo in proseč za Vašo nadaljno naklonjenost, ostajamo tudi v bodoče za Vas skrbetči:

Tem malo duhovitim zafrkacijam v obliki, kakor se je zadnje čase stalno poslužuje glasilo »Orjune«, sledijo podpisi: Inž. Marko Kranjec Janko Debelak Egidij F. Perić Zajc Pepe Kukec

z dostavkom: Dano v glavnem stanu Orjune, anno domini, 1924. 5. avg.

Vsi podpisi imajo tako individualne poteze, da je na prvi pogled jasno, da niso od ene roke. Ljudje, ki poznajo Kranjčev podpis, nas zagotavljajo, da je točen.

Tega pisma v petek zaenkrat nismo ponatisnili, pač pa posneli iz njega, da so ti junaki pobegnili v Italijo, kar je tudi odgovarjalo novicam, ki so krožile po Ljubljani, pa jih nismo beležili, dokler nismo prejeli pisma, in kar je popolnoma odgovarjalo gibanju oz. odsotnosti imenovanih Orjunciev iz Ljubljane. V soboto ob pol ene zjutraj pa smo prejeli telefonsko poročilo iz Postojne, kakor je bilo objavljeno v sobotni številki. Telefoniral je po imenu nam znani gospod s prošnjo, da njegovega imena ne imenujemo, ker bi bilo zanj neprijetno. Vsebinsko je bila skrajno senzacionalna, toda je bila tako naravno dopolnilo k Orjunaškemu pismu, da ni bilo dvoma o verodostojnosti. Skoro gotovo je, da se je kak Orjunaš sam poslužil imena našega informatorja, fingiral njegovo ime in torej njegovo ime zločinsko zlorabil brez njegove vednosti. To je skrajna podlost, katere je zmožen samo še popolnoma propal individuj.

Mi smo sicer prepričani, da bo tudi ta svoj nemoralni čin Orjuna tajila, češ da ga ni ona povzročila, da niso pristni podpisi, da so jih brez njihove vednosti podpisali neznani ljudje — prav po vsej njihovi dosednji potaki: »Junško« izvrši zločin, pa ga potem strahopetno tajijo! — verjeli jim bomo pa ravnotako kakor trditvam, da so Fakina komunisti ubili in da so Juvana »šravfali« neki mladi ljudje... neki pasanti, ki da jih je napadel Juvan. Kako je »Jutro« vse to dobro vedelo!

Londonska konferenca.

London, 9. avgusta. (Izv.) Nenadni odhod francoskega premijerja Herriota in njegovih dveh tovarišev: vojnega ministra Nolleta in finančnega ministra Clementela v Pariz je splošno presenetil in vzbudil vznemirjenje. Vendar nihče ne verjame, da ta odhod pomenja prelom. Prišel je pač odločilni trenutek, ko se mora končno jasno rešiti vprašanje, okolu katerega se suče vsa konferenca: Ali naj Francija izprazni sedeno ozemlje prej, predno je podpisano nemško posojilo in tako izpusti iz rok varno jamstvo ali pa naj se preje zagotovi posojilo in s tem reparacije. — Američani in Angleži zastopajo prvo stališče, Francija, Belgija in Italija drugo. — Posebno se upira predhodni izpraznitvi Porurja francoski vojni minister Nollet, ki je že trikrat ponudil svojo demisijo, a jo je Herriot vselej odklonil. Herriot je, kakor se zdi, v zadnjih dneh doživel od angleške strani nova razočaranja. Vsekakor ni hotel sam prevzeti odgovornosti za končne odločitve ter se je odpeljal v Pariz, da se posvetuje z merodajnimi činitelji. Za nocoj je sklican francoski ministrski svet in jutri odpotuje Herriot zopet v London.

Pariz, 9. avgusta. (Izv.) Herriot dementira, vest nekega pariškega večernega lista, ki poroča, da pomeni Herriotov odhod iz Londona razdor v krogih konferenca. Herriot odpotuje v kratkem v London.

UREDITEV MEDZAVEZNIŠKIH DOLGOV.

Pariz, 9. avgusta. (Izv.) Konferenca za ureditev medzaveznih dolgov se bo vršila med 15. in 20. avgustom v Parizu.

SKLICANJE NEMŠKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

Berlin, 9. avgusta. (Izv.) Nemška vlada bo takoj, ko se bo konferenca končala sklicala nemški državni zbor, da sklene vse zakone, ki so potrebni za izvedbo Dawesovega načrta. Državni zbor bo zasedal med 15. in 20. avgustom t. l.

NEMŠKO POSOJILO.

Pariz, 9. avgusta. (Izv.) Nemško posojilo bo podpisano tekot deset dni. Kurz posojila bo znašal okoli 90 ali pa bo še višji.

Fašistovske demonstracije v Rimu.

Rim, 9. avg. (Izv.) Rimski fašistični kombatenti so priredili 7. avgusta velike demonstracije. Najprej so šli pred palačo Chigi, kjer je zunanje ministrstvo. Mussolini je prišel na balkon in imel hujšakajoč govor. Pozival je kombatente, naj bodo pripravljani, kadar jih pozove na nove boje. Nato so šli demonstranti pred palačo, kjer ima svoj sedež časnarsko združenje in zahtevali, da se izobesi narodna trobojnica. Skušali so udreti v poslopje, kar je straža zabranila. Nato je zahteval vstop poslanec Farinaci, ki je imel kratek nagovor na demonstrante. Potem so fašisti demonstrirali pred uredništvom »Giornale d'Italia« in »Mondo« ter drugih antifašističnih listov. Sinoči se je sešel izvršilni odbor časnarskega združenja in sprejel oster protest proti fašistovskemu nasilju.

Strašna povodenj na Japon-skem.

Tokio, 9. avg. (Izv.) Na otoku Formosa je bila silna povodenj. Mrtvih je 70.000 ljudi in okrog 10.000 hiš porušenih.

GOSPODARSKA SANACIJA MADŽARSKE.

Budapešta, 9. avg. (Izv.) Ministrski predsednik prof. Bethlen je govoril o sanaciji ogrskih financ. Rekel je, da je optimist in da so današnje težkoče bolj detailnega

Zdaj pa še hinavski »Slov. narod« vprašamo: Kdo je lopov in vrši lopovstva? »Narod« bo kajpada odgovoril: klerikalci! Lopov lopova brani!

Beleške.

Ponovna denunciacija »Slovenskega naroda«. Svoječasno sta »Jutro« (dne 6. in 10. julija) in »Slov. narod« (dne 8. julija) denuncirala Jugoslovansko tiskarno, ker je tiskala nek letak brez napisa svoje tvrde. Ker je »Jutro« poleg tega tudi trdilo, da je naša tiskarna leglo komunistične in protidržavne propagande etc., se je na podlagi teh denunciacij uvedla obširna policijska in sodna preiskava. Ista pa seveda ni mogla dognati drugega, kakor malenkostni prestopki tiskovnega zakona. — »Slov. narod« z dne 7. t. m. pa točno poroča, da je letak demokratskih poštarjev (NB politične vsebine) natisnila »Dolnška tiskarna«, ki je pa izpustila ime svoje tiskarne. — Nas tokrat ne zanima vsebina poštarkega letaka, ker jo bo itak rešilo pošto ravnateljstvo disciplinarnim potom, pričakuje samo, da bodo za Dolnško tiskarno veljali enaki zakonski predpisi, kakor so za Jugoslovansko tiskarno. Ker morajo pred zakonom biti vse tiskarne enake, mora sedanja denunciacija Dolnške tiskarne po »Slov. narodu« imeti iste posledice kakor svoječasnica denunciacija Jugoslovanske tiskarne. — Opozorjamo, da »Dolnške tiskarne« nismo denuncirali mi, temveč »Slov. narod« in naj se radi tega dejstva oba žerjavova milijenca pomenita kar med seboj.

I. MARIJANSKI KONGRES V LJUBLJANI

6., 7. in 8. septembra 1924.

Izkaznice za kongres (po 5 in po 10 Din) se dobe pri vseh č. župnih uradih, v Ljubljani tudi v trgovini Ničman in I. del. kons.

Kdor se hitro prihlasi (kupi izkaznico) pomaga dobro pripraviti kongres v čast Mariji, zavetnici Slovencev!

OGLASE

za prvo VELESEJMSKO
ŠTEVILKO SPREJEMA
upravnništvo »Slovenca«
samo do vsehvi
14. avg. opoldne.

Dnevne novice.

— Umesten ukaz železniškega ministra. Po sporočilu iz Beograda je g. železniški minister na intervencijo g. poslanca Zebota ukinil znano famozno naredbo, po kateri se železničarji niso smeli voziti po železnici, ako niso imeli prej za to od svojega načelnika pismenega dovoljenja. Ta naredba je bila sploh unikum, ki je jasno kazala, kako brezglavo in neutemeljeno so se izdajale naredbe, in ki niso delale upravi nobene časti, ampak izpodkopavale njen ugled, uslužbenecem pa samo kratile svobodno gibanje v službe prostem času in jih izpostavljale raznim šikanam. S tem je ena izmed mnogih krivic, ki so se zgodile pod prejšnjim režimom železničarjem, odpravljena.

— Olajšave za tujski promet. Zunanje ministrstvo je poslalo vsem jugoslovanskim zastopstvom v inozemstvu spomenico, v kateri odreja, da naj vsem inozemcem, ki bi hoteli v svrhu okrepite obiskati jugoslovanska kopališča, letovišča ali deželo sploh, izdajo vizum, veljaven toliko mesecev za dopotovanje in odpotovanje. Vizum je veljaven za bivanje v celi Jugoslaviji in zanj ni treba nikakega predhodnega dovoljenja jugoslovanskih oblasti. Pristojbina za vizum znaša samo 10 srebrnih dinarjev.

— P. n. industrijska in tehnična podjetja se vlnjudo obveščajo, da je mnogo domačih absolutov višje strojne in stavbene šole brez službe. Vseled tega se obrača podpisana organizacija na cenj. podjetja s prošnjo, da naj bi se v slučaju potrebe kake tehnične moči obrnila na Organizacijo strojnih in stavbnih tehnikov v Ljubljani, Konjuška ulica št. 7 (Trnovo). — Organizacija strojnih in stavbnih tehnikov v Ljubljani, naznanja, da ima svoje redno poslovanje v tork in četrtek od pol 19—20. ure, ter v soboto od pol 15—16. ure v društveni sobi Konjuška ulica št. 7 (Trnovo). Tozadavni dopisi se naslove na omenjeni naslov.

— Veliki župan na mestih poplave. Veliki župan se je podal včeraj dopoldne na izvid proti Polhovemu gradu, popoldne pa v Poljansko dolino.

— Corrigenda. V obvestilo o škofjeloški prireditvi »Jugoslovanske Matic« se je vrnila neljuba pomota: vstopnina znaša 5 in 25 Din. Izkupilek je namenjen ponesrečenem v Hrastnici.

— Vprašanje zagrebske centrale pri Krškem. »Zagreber Tagblatt« poroča, da je ljubljanska pokrajinska vlada prošnjo zagrebske mestne občine za koncesijo v svrhu zgradbe hidroelektrične centrale na Savi pri Krškem odbila. Mestna občina je nameravala

zgraditi vodopadni kanal, ki bi dal 12.000 konjskih sil. Vršili sta se dve vodopadni razpravi na licu mesta, na katerih so stali prizadeži zasebniki in občine tako visoke zahteve, da se občini podjete pod takimi pogoji ne bi rentirali. Vrh tega je stavila tudi pokrajinska vlada znatne zahteve glede ribolova. Mestna občina zagrebska je nato podala protipredloge, nakar je sledila neugodna rešitev prošnje. »Zgrb. Tgbitt.« pravi, da so bili razlogi za tako rešitev politični in napoveduje, da bo nastopila zagrebska mestna občina inštančno pot, da doseže, če treba, razlastitev za centralo potrebnega porečja.

— Vpokojezem v vednost. Deputacija, ki je bila poslana v Beograd, je svoje naročilo v polnem obsegu dovršila. Bila je sprejeta od gg. ministrov in sicer: od ministrskega predsednika, od finančnega ministra, od železniškega ministra in od ministra za socialno politiko. Deputacija je razložila gospodom ministrom bedo vpokojencev vseh kategorij in neugodnih rentnikov. Gospodje ministri so pazljivo poslušali deputacijo ter so obljubili, da hočejo vse storiti, da se rešijo vpokojenci be. Deputacija je tudi izročila vsakemu ministru v roke na shodu v Ljubljani 3. avgusta sprejeto spomenico. Da je deputacija to delo tako lahko izvršila, gre velika zasluga Jugoslovanskemu klubu, posebno gospodoma poslancema Kremžarju in Gostinčarju.

— Invalidi in davki. Po Ratnem invalidu je prinesel naš »Vojni invalid« v predzadnji številki odredbo finančnega ministrstva, po kateri imajo polni invalidi pravico prositi za odpis osebnih davkov. Pozneje so prinesli to odredbo tudi drugi časopisi, na kar je finančni delegat pojasnil s posebno notico, da nima nikakih navodil v tem oziru. Po njegovem mnenju velja omenjena odredba le za Srbijo, kjer se plačuje takozvana glavarina. Obrnili smo se radi tega vprašanja na delegata ministrstva financ v Ljubljani in po središnjem odboru direktno na ministrstvo financ v Beograd in se bomo na vsak način zavzeli, da se dajo v enotni državi poleg davčnih obveznosti tudi vsem državljanom enake ugodnosti. Tovariši naj toliko časa počakajo, da stvar razčistimo in jih o uspehih obvestimo. — Izvrševalni odbor UVI Ljubljana.

— Vlom v Stožicah pri Ljubljani. V Stožicah so vlomili v zaklenjeno delavnico mehanika Matije Rozmana. Ukradli so nož za rezanje vijakov, 30 kg težko nakovalo, steklen vodomerni, ravnilno ploščo, parno piščalko, 45 raznih svedrov, dva bakrena in dva železna kladiva, več vijakov, 22 kg težak prmož in pa 16 m dolga, 20 cm širok in 7 mm debel gonilni jermen, v skupni vrednosti okrog 12.000 Din. Tatovi so morali domače razmere dobro poznati.

— Pozor, občine! Postopači Bogdan Miljković, Asan Babović in Ilinko Vukičević iz Zasada in pa Kara Mehmedović iz Gorice ter Zaim Ridžević iz Trebinja se potikajo po naši državi in so dobili že od več občin podpore na račun svoje domovinske občine. To so nevarni delomržeži in postopači in domače občine so uradno razglasile, da za te postopače ne vrnejo tujim občinam za te ljudi nobenih podpor več.

— Razne tatvine in vlomi. Iz Novega Sada sta pobegnili trgovca Ivan Barić in Tomo Gašparević, ki sta ukradla, kolikor je do sedaj znano, 30.000 Din in pustila precej veliko dolgovi. — Znana postopačka in nevarna tatica Neža Mlakarjeva iz Malega trna pri Krškem je ukradla kot služkinja pri soprogi uradnika srezkega poglavarstva Mariji Vidmarjevi več obleke, čevljev in ženskih svilenih nogavic v skupni vrednosti do 500 Din. — Hlapcu Karlu Kovaču v Arjavasi je ukradel znani brezposelni hlapec, po poklicu klepar, nekaj obleke in perila in pa poselsko knjižico ter je neznano kam pobegnil. — Gostilničarju in trgovcu Ivanu Golmajerju v Koverju nad Kranjem je bilo ukradeno več moške obleke, krog požarne brambe, klobuk, več moškega in ženskega perila, ženska usnjata torbica v kateri je bilo okrog 5000 Din gotovine, 3 zlati in en srebrni prstan, zlati uhan, broša in repetirna pištola sistema »Walter« z orožnim listom. Dalje je odnesel tat tudi nekaj srebrnega denarja, tako da znaša skupna škoda okrog 14.000 Din. — Na Otoku pri Bočini so vlomili v stanovanje Franceta Toveža in ukradli več parov čevljev, nekaj moške in ženske obleke in perila. Tat je odnesel svoj plen v črnem vojaškem kovčku. — V Rušah so vlomili v stanovanje postajenačelnika Ludvika Bačarja. Tat, ki je bil brčkone še pravočasno prepoden, je odnesel samo 3 pare čevljev v vrednosti 2000 Din. — V Srebnici pri Rupčevru je bil ukraden posestnik Matiji Činkole konjski komat vreden 500 Din in pa 7 kokoši in 2 purana v vrednosti 300 Din. — Pri posestniku Francetu Jajčniku v Velikem vrhu je bilo ukradeno več obleke in čevljev in pa 50 Din gotovine. — V Krčevini pri Mariboru so vlomili v zaklenjen hlev posestnika in mesarja Hermana Wögererja. Ukradli so par čevljev, več usnja in podplatov in nekaj obleke in perila v skupni vrednosti okrog 3000 Din.

— Izgnan je za vedno iz naše države 26-letni Jan Mihel, bivši učitelj, nazadnje delavec, doma iz Borovnice v Čehosloviji. Mož se je klatil po državi brez vsakih listin in je bil skrajno delomržen. Izvršil je več sleparij in predrznih tatvin.

— Tatinski berač. Neki na videz znan berač, ki ga poznajo domačini pod imenom »Franc«, ki pa je rodom Primore, je ukradel posestniku Jožetu Stanišu v Vinjivasi pri Smihelu 1600 Din gotovine in je izginil iz okolice.

— Rop v cerkvi v Vidmu. Iz Vidma brzojavljajo vsem varnostnim oblastim, da so ulomili v tamošnjo cerkev. Ropar je ulomil v tabernakelj in je ukradel monštranco, 2 kehlja in 2 ciborija v vrednosti 25.000 Din. O predzmem vlomilcu nimajo še nobene sledi.

— Ukraden voziček. Posestniku Francetu Steiner v Stobu pri Domžalah so ukradli izpod kozočka pri hiši dvokolesen voziček, skor nov, vreden 800 Din. Sled pelje proti Trzinu in proti Ljubljani.

— »V čolnu do Indije«. Kakor poročajo iz Beograda, je dospel po Donavi neki dvajsetletni Nemec v mobilnem čolnu, ter izjavil, da namerava uporabiti to prometno sredstvo do Indije. Ta čudni potnik pravi, da je športni urednik »Stettiner Ostseezeitung«.

— Zagrebski velik župan umirovljen. — Uradne »Narodne Novine« dne 8. t. m. prinašajo ukaz z dne 8. t. m., s katerim se zagrebski veliki župan dr. Ivo Zucco temeljem člena 234. v zvezi s čl. 239. uradniškega zakona vpokojuje.

— Ukradeno dvigalo. Na nasipu rudniške železnice nad Gvido v Trbovljah so ukradli dvigalo znamke »Record 5 A. S. B. W.«, železno, 85 cm dolgo, 25 kg težko in 1200 Din vredno.

— Medna trgovina Zibert se je preselila iz Prešernove ulice na Kongresni trg poleg Nunske cerkve in se tople priporoča cenj. občinstvu.

Dopisi.

Litija. Volitev župana in pet občinskih svetovalcev v občini Litija se je vršila v četrtek dne 7. avgusta ter je bil za župana izvoljen dosednji župan g. Hinko Lebinger ml. Za prvega svetovalca in podžupana je bil izvoljen g. Anton Zaman, ki že 40 let deluje v občinskem odboru litijskem. Nadalje so še bili svetovalcem izvoljeni gg. Martin Bokal, Franc Kanduž, Josip Simončič ter Josip Segar. Vsi so pristali SLS. Trije demokratski odborniki so oddali prazne glasovnice. S tem je končana volilna borba za litijsko občino s sijajno zmago SLS. Tudi smešni rekurzi zoper volitve niso nič pomagali, še pod Baltičevo vlado sta bila oba priziva kot neutemeljena zavrnjena. S tem je tudi dokazano, da je demokratski stranki »napredna« Litija za vedno pokazala hrbet.

Bled. »Jutro« prinaša v štev. 186 protest občinskega odbora proti postopanju policije in radi ukinjenja igralnice. Ugotovimo: da je bilo na dnevnem redu občinske seje: 1. igralnica. 2. Vodovodna taksa. 3. Raznoterosti. Protesta ni bilo na dnevnem redu. Vse Jutrovo poročilo je razvito, deloma neresnično, kakor bi bilo sestavljeno že pred občinsko sejo. Res je le, da so odborniki SLS glasovali zato, da se naredi potrebni koraki za zopetno Jutrovo poročilo je zavito, deloma neresnično da so glasovali za protest proti policiji oz. proti vladi, katero Jutro« strastno napada. Izjavili so se odločno proti temu protestu. Policija je tudi do sedaj strogo nadzorovala tujce — toda proti temu ni imelo županstvo nikakega govora — ker je to odredila prejšnja vlada. Ker se odborniki SLS niso pridružili protestu proti policiji, zato jih je po seji na cesti na ostuden način napadel monter Jožef Marolt — s kletvinami na madono. O vodni taksi pa se ni niti potrebno zdelo obravnavati in je župan prej sejo zaključil.

Vrhnika. Da se ojunatijo in preženejo grozno potrtost, so naši Orjunci pričeli ob desetdnevni svoje pogrebščine v »Jutru« denuncirati. Eh, gospodje, trud je zastoj. Žerjav je šel...

Štajerske novice.

Š Napač na občinskega slugo. Neki postopač, ki ga policija dobro pozna in že tudi del časa zasleduje, je napadel v Škofjivasi pri Celju občinskega slugo Karla Samca. Zabol del ga je z nožem v hrbet in ga težko poškodoval. Vzrok napada še ni znan.

Š Nesreče. V tovarni pohištva Remec in Komp. v Duplici pri Kamniku si je mojster Orešnik Franc pri vrtalnem stroju zlomil levo roko. Oddan je bil v bolnico. — V predilnici in vrvarni Antona Sinkovec d. d. v Grosupljem je delavki Hren Franciški predilni stroj zmečkal desno roko, ko je popravljala trak, ki teče skozi stroj. — Gruđen Angela, delavka istotam, je padla na travniku z voza in si izpahnila desno roko. — Zidar Rak Jožef se je vračal iz Kamnika zvečer domov v Poreb. Na strmi stezi je padel in si je zlomil desno roko. Oddal si ga v bolnico. — Vehovec Martin, delavec pri okrajnem zastopu v Slovenjgradu, si je pri tolčenju kamenja poškodoval desno oko. Sedaj je v bolnici v Mariboru.

Š Pobegnili sta iz kazniškega vrta moške kaznilnice v Mariboru Jakob Čimžar iz Predoselj pri Kranju in pa njegov tovariš Jožef Kristovič iz Stojnice pri Ptuj. Prvi je bil obsojen pred ljubljansko poroto radi tatvine na dve in pol leti težke ječe, drugi pa pred mariborsko poroto radi zločina rop na 8 let ječe. Oba sta nevarna in že večkrat predkaznovana vlomilca in tatova. — Od vozaškega eskadrona Savske divizije v Zagrebu je pobegnil Geza Baranja iz Šalove pri Murski Soboti.

Primorske novice.

p Evharistični shod za tolminsko, kobariško in bovško dekanijo se vrši dne 7. in 8. septembra v Tolminu. Kot priprava se vrše po duhovniških domače evharistične prireditve. V Tolminu se začne evharistični misijon že 31. avgusta; vodili ga bodo oo. frančiškani.

p Poroka. Dne 11. t. m. se poročil g. dr. Rado Štiligoj, zdravnik v Gorici, z gđc. Mino Dobida, hčerko pok. dvornega svetnika Dobide iz Ljubljane.

p Napredna narodna vzgoja. — Goriška Omladina — liberalna mladinska organizacija — je minole dni priredila izlet na Nanos. Ob tej priliki se je del izletnikov utaboril v cerkvi sv. Hijeronima ter v njej kuril, go del in plesal. Nekaj podobnega so lani v isti cerkvi vprizorili laški fašisti. — Duševno sorodstvo!

p Profesor Fran Franković. Minolo nedeljo je v Toničih pri Reki umrl prof. Fran Franković, eden najzaslužnejših istrskih mož. Pokojnik je bil rojen v Toničih, kjer je sedaj umrl, l. 1849. Posvetil se je profesorskemu poklicu ter je služboval ves čas v svoji rodni Istri — od 1880. do 1907. na učiteljsku v Kopru, od 1907. do 1910. pa kot ravnatelj na učiteljsku v Kastvu. Nato je šel v pokoj in živel na Reki, kjer ga je zatekla italijanska okupacija. Italijani so ga konfinirali in šikanirali na vse mogoče načine. L. 1919. mu je umrla žena, a l. 1920. ga je zadela kap in ga ohromela. Tako je ležal štiri leta. Italija mu je državljanstvo odrekla, nakar mu je nakazala pokojnino Jugoslaviji. Ker ob tej bedni pokojnini na Reki ni mogel živeti, se je preselil na rojstni dom v Toniče, kjer ga je sedaj rešila smrt nadaljnjega pomanjkanja in trpljenja. — Prof. Franković je bil veren, blag mož, izvrsten učitelj in nevruden narodni delavec. Svojim učencem je bil oče in vzgojitelj, pa tudi zaščitnik ter mu hranijo vsi — danes učitelji in profesorji — hvaležen spomin. — Franković je spisal početnico za puške šole v Istri, po kateri se je učil brati ves sedanji istrski rod. Da je imel globok zmisel za potrebe kmetskega prebivalstva priča dejstvo, da je osnoval eno izmed prvih posojilnic v Istri — kopersko. Blagoslova Frankovičevega dela so bili poleg Hrvatov v veliki meri deležni tudi Slovenci, bodisi kot dijaki, bodisi drugače; saj je okolica Kopra, kjer je pokojnik največ deloval, slovenske Slava Frankovičevemu spominu!

Ljubljanske novice.

lj Akademiksko Kolo polsko-jugoslovenskie je spremenilo svoj načrt ter so 4. t. m. do speli že včeraj, v sobo, dne 9. t. m. 15. uri 15 minut.

lj Odgovor. Na vprašanje v včerajšnjem »Jutru« na g. vlad. komisarja dr. Perica, odgovorjam podpisani, da sem v svojstvu kot predsednik stanovanjskega urada res prejel nagrado v znesku 2000 Din, toda ne iz mestne blagajne, temveč mi je ta znesek nakazalo stanovanjsko oblastvo II. stopnje pri oddelku za socialno politiko pokrajinske uprave v Ljubljani potom čekovnega urada. Tozadavnega predloga za določitev nagrade nisem niti sestavljal niti naročil za svojo osebo. Nagrada je veljala za moje poslovanje v prvem četrtletju tek. leta. Dovolim si le vprašanje na g. bivšega vlad. komisarja dr. Krejčija, odnosno na dopisniška vprašanja v »Jutru«, kdo je prejel običajno nagrado za moje poslovanje v času od 1. aprila do sredi junija t. l., ker za ta čas nisem prejel nobenega vinarja niti iz mestne niti iz kake druge blagajne, dasi sem tudi v tem času vestno vršil svoje poslovanje kot predsednik mestnega stanovanjskega urada. Mogoče bo »Jutro« moglo pojasniti, če je to meni pripadajočo običajno nagrado prejel kak demokrat. Ker mi je »Jutro« ob priliki razpusta ljubljanskega občinskega sveta očitalo korupcijo v stanovanjskih zadevah, sem vložil proti odgovornemu uradniku »Jutra« tožbo, odgovorni urednik se je izgovarjal pri sodišču, da članka ni čital pred objavo, peteročlanska komisija, obstoječa iz samih demokratov, imenovana po g. dr. Krejčiju, v svrhu ugotovitve korupcijskih zadev na stanovanjskem uradu za čas mojega poslovanja, ni mogla ničesar koruptnega ugotoviti, kar so člani te komisije že opetovano izjavljali, dr. Žerjavov prijatelj g. dr. Rozman pa je članstvo v tej komisiji odklonil, ker se mu je tako postopanje gabilo. Mogoče bo to pojasnilo »Jutrovemu« dopisniku zadostovalo. — Dr. Ivan Stanovnik.

lj Kakor čujemo, priredi ljubljanska podružnica Savez Grafičnih Radnikov (ca) Jugoslavije ob priliki poseta grafičnega pevskega društva »Sloge« iz Zagreba v nedeljo, dne 17. avgusta t. l. veliko vrtno veselico združeno s pevskim koncertom v senčnatem vrtu Narodnega doma. — Priprave so v polnem teku.

lj Umrli so v Ljubljani: Marjan Starman, nadpremikačev novorojenček, 2 uri. — Fran Tabaj, progarjev sin, dijak, 14 let. — Fran Franko, sin skladiščnega delavca, 3 dni. — Ivan Nep. Rafael Giontini, trgovec knjigotržec, 64 let. — Jakob Rado Koch, železniški višji revident, 48 let. — Janko Mali, sobno slikarski pomočnik, 47 let. — Ivan Arko, bivši čevljar, 71 let. — Anton Pečar, sin vpok. žel. čuvaja, hiraletc. 7 let.

Ij Plinskim odjemalcem v vednost. Znižanje cene plinu. S 1. septembrom se bode cena plinu znižala. One cenj. odjemalce, kateri rabijo plin za kuho in maloobrtne svrhe opozarjamo, da je znižanje cene plinu odvisno od višine mesečne porabe in sicer glasom sledeče razdelbe: Pri porabi pod 15 m³ mesečno stane 1 m³ 3 Din, pri porabi od 16 do 50 m³ mesečno stane 1 m³ 2.25 Din, pri porabi nad 51 m³ mesečno stane 1 m³ le 2 Din. Ostale stranke, katere rabijo plin za razsvetljavo in druge svrhe plačajo 2.50 Din za kub. meter. Državna trošarina v znesku 0.40 Din za kub. meter pri plinu za razsvetljavo ostane kot dosedaj. Na podlagi navedenih cen se bodejo izpostavili računi že s 1. septembrom, na kar cenj. odjemalce že sedaj opozarjamo. Mestna plinarina.

Ij Sobotni trg. Na trgu je bilo kot običajno v sobotah že rano v jutru jako živahno. Pripejali so izredno mnogo domačega sadja, ki je jako lepo in zelo okusno, mnogo najrazličnejših domačih vrtnih in poljskih pridelkov, kakor razne salate, kumar, graha, fižola, zelja, repe, krompirja itd. Tudi je bilo na trgu dovolj jako lepe čebule po 6 K kg. Vsega drugega je bilo istotako v izobilju. Cene nekoliko padajo.

Ij Policijske vesti. Aretirani so bili Jože Bekar radi beračenja, Hasanadžić Mehe, kate-

rega že dalj časa zasledujejo, in pa Salih Aganagić, radi nevarne grožnje. — Vloženih je bilo 20 ovadb in sicer: radi tatvine 1, radi kaljenja nočnega miru 1, radi prestopka cestno policijskega reda 10, radi prekorčenja policijske ure 1, radi pasjega kontumaca 2, radi prestopka obrtnega reda 3, radi telesne poškodbe 1 in radi izsleditve bivališča 1.

Ij Tatvine v Ljubljani. Neznani okrog 30 do 35 let star moški, srednje velik, v rjavi obleki, s sportno čepico, je vlomil v stanovanje sluge finančnega ravnateljstva na Poljanski cesti 13 in je ukradel nov rjav moški jopič in telovnik v vrednosti 500 Din. — Pri trgovcu Ivanu Kosu na Celovski cesti se je zgledal neki neznanec in je rekel, da ga pošilja njegov gospodar, posestnik in gostilničar Jager iz St. Vida. Zahteval je na Jagrov račun kos rjavo črtastega blaga za eno obleko in podlogo v vrednosti 485 Din. Ker je Jager pri Kosu stalen odjemalec, mu je Kos blago brez pomisleka izročil. Sleparijo so šele odkrili, ko sta se šla Jager in Kos in ko je nanesel pogovor na to naročilo. — Na kopališču ob Savi pod Tomačevem je bil ukraden kopalcu Jožko Avšiču črn usnat pas, vreden 70 Din. — Neznaneec je odpeljal iz dvorišča v Kolodvorski ulici 18 psico volčje pasme z usnatim nagobčnikom.

Prosveta.

Dr. Joža Glonar:

Romani in Slovani.

V zadnji števec »Jugoslovanske njive« je dr. Petar Skok, profesor za romansko filologijo na univerzi v Zagrebu, priobčil v razširjeni obliki svoje predavanje na univerzi v Toulouseu, v katerem je primerjal romanske in slovanske narode. Pri tem izhaja iz konstatacije, ki jo je bil zapisal nemški slavist P. Diels na koncu svoje knjige »Die Slawen«, ki je izšla kot 740. zvezek znane zbirke »Aus Natur und Geisteswelt«. Diels prihaja do zaključka, da je skoro nemogoče podati enotno karakteristiko Slovanov kot celote, v kateri bi bile označene kakšne njihove trajne in posebno značilne lastnosti. Res da se nahajajo nekateri značilni potezi, ki so za Nemce pri Slovanih posebno jasne in vidne, kakor n. pr. pomanjkanje smisla za red, nezaupnost, pretirano nacionalno čustvo, vendar pa te lastnosti niso lastne samo Slovanom.

Skok se v splošnem pridružuje tej tezi, rekoč, da se menda sploh pri nobenem narodu ne dajo najti trajni znaki njegove duševnosti, ker pač v tej duševnosti ni nobene trajnosti, ampak je vse v vedni spremembi in razvoju. Kar je takih signatur, ki jih različni narodi dajejo svojim sosedom, so samo neznane, splošne generalizacije. Če je torej, pravi pisec, naravnost brezupno iskati pri raznih narodih trajne značilne lastnosti, vendar ni brezupno iskati sličnosti in različenosti v tendencah njihovega razvoja in sklopiti glede na njih sorodnost, v kolikor se kaže v večji ali manjši meri medsebojnih vplivov. Zato ni mogoče konstruirati na eni strani »romansko dušo«, na drugi strani pa »slovansko dušo«, kar je bila priljubljena fraza romantične, danes v tej strani premagane dobe. Danes ne bomo primerjali takih praznih fantomov med seboj, ker smo si na jasnem, da se o etičnih pojavih lahko govori samo kot o relativnih stvareh in ne kot o abstraktnih količinah.

Danes, pravi Skok, se kaže med Slovani nekako afektivno odraščanje od Nemcev in nagiblje k romanskim narodom. Realnih sadov pa ta naklonjenost doslej še ni prinesla, vse so samo še vedno skromni poskusi reakcije zoper še vedno prevladajoči položaj, ki ga ima nemška kultura n. pr. tudi pri južnih Slovanih. Na drugi strani pa se tudi pri Romanih, posebno pa pri Francozih po vojski kaže stalno rastoče zanimanje za slovanski svet. Snujejo se slavistične stolice po univerzah, ustanavljajo listi za slovansko filologijo, izdajajo se slavistične knjige, ustvarjajo razni krožki in marsikaj drugega še kaže na to, da gre do romanski narodni slovanskim nasproti, da bi jih sprejeli, ko se bodo odvrnili od Nemcev.

Če hočemo sedaj določiti razliko ali sličnost med Romani in Slovani, ki bi nam dajala možnost ocenitve, v koliki meri sta ti dve skupini pripravljene na medsebojni vpliv, se nahajamo v težavnem položaju. Če vzamemo povprečen tip inteligentna Slovana in Romana ter oba primerjamo, ne bomo prišli do pravega rezultata, ker moderna svetovna civilizacija in kultura narode že v veliki meri nivelizira. V Evropi imamo danes poprek dva tipa pri vseh narodih: normalizirane in tipizirane Evropece in tip, ki spada v folklor, t. j. maso, ki se še ni povzdignila na neko normalno, povprečno evropsko višino. Ta tip v slovanskih narodih če jih vzamemo kot celoto, silno prevladuje nad prvim. Slovani so po svoji veliki večini etično še mlad, svež narod, po domače povedano: kmetje; v romanskih narodih pa so tudi že kmetje dosegli evropsko civilizacijo, kar se kaže n. pr. življenja in nazorov, razen če iz vzamemo nekatere pokrajine, kakor n. pr. južno Italijo, Sardinijo in nekatere španske pokrajine. Vendar pa se tudi nahajajo razlike med romanskimi in slovanskimi folklorom. Romani so, kar se tega tiče, n. pr. mnogo bližji Slovanom, nego svojim romanskim bratom, n. pr. Francozom ali Italijanom. Zato se je

pisec omejil samo na to, da je pokazal nekatere bistvene razlike med Slovani in Romani, ki so se pokazale v njihovem različnem razvoju glede državnih tvor in ustvarjanja knjižnih jezikov.

Slovani niso nikdar dolgo živeli v takih državnih tvorih, ki so jih ustvarili sami, in njih knjižni jeziki so z malimi izjemami produkt mnogo mlajših časov ko pri romanskih narodih. Nekateri slovanski jeziki, kakor n. pr. srbohrvaščina, so dosegli sicer gramatično homogenost, v leksikalnem pogledu pa kažejo po raznih provincah silne razlike, da ne govorimo o veliki neurejenosti, kar se tiče naglasa. Najstarejši knjižni jezik so ustvarili Čehi in za njimi Poljaki, ki kažejo sledove edinstvenosti že v 16. stol., Čehi pa davno prej že. Pojavov unifikacije, kakor n. pr. pri Francozih, ne najdemo v nobenem slovanskem narodu. Na drugi strani pa med romanskimi narodi, ki nastopajo že v početku novega veka kot samostojne individualnosti, ne najdemo prav nobene potrebe ali slučaja povdaranja romanske »vzajemnosti«, da govorimo z znano slovansko terminologijo. Take enotne politične koncepcije so zaradi velike diferenciranosti romanskih narodov tudi nemogoče. Pri slovanskih narodih pa se od srednjega veka naprej, od Nestorjeve kronike do spisov dvajsetega stoletja povdara dejstvo sorodnosti in potreba vzajemnosti, ki se kaže v najrazličnejših političnih zahtevah in državnih oblikah.

Tako se primerjanje obeh narodnih skupin konča s konstatcijo, da je med njima več in celo fundamentalnih razlik, ko pa sličnosti. Zanimiva piščeva izvajanja bi bila še bolj jasna, če bi se bil vprašal po vzrokih teh razlik. Pri tem bi se bilo pokazalo, da izhajajo v prvi vrsti iz različnega geografskega položaja in različnega zgodov. razvoja. Enotnosti francoskega knjižnega jezika ne kaže stavi proti neenotnosti slovanskih knjižnih jezikov: Čehi so v enakem geografskem položaju prvi med Slovani prišli do enotnega knjižnega jezika. Če povdarja Skok, da so romanski narodi že davno individualno diferencirani, bi bil lahko videl — kar dokazujejo vsi slovanski znanstveniki — da slovanski narodi baš še preživljajo stadij diferenciacije. To se vidi na razvoju njihovih knjižnih jezikov: Skok nekako očita Slovanom, da so njihovi knjižni jeziki mlajši od romanskih, toda to je samo relativno: Slovani danes preživljajo ono fazo, ki so jo Romani že v srednjem veku končali. Kakor Slovani, tako tudi Romani nimajo enotnega knjižnega jezika, nimajo pa ga tudi — Germani! To je treba posebno povdariti, ker se sicer, kadar se govori o različnih slovanskih knjižnih jezikih, jemlje za primer enotnost knjižne nemščine. Skok Nemece sicer ne omeni nikjer, umljivo pa je njegovo razlaganje samo z ozirom na primer z Nemci.

Koncem koncev pa izhajajo glavne razlike Slovanov, ki ločijo njih razvoj od razvoja ostalih evropskih narodov, iz dejstva, da so Slovani kontinentalen narod, ki je samo na svoji zapadni meji participiral na sadovih razvoja svojih pomorskih sosedov.

pr Zbornik za umetnostno zgodovino, št. 2, IV. letnika je izšla in prinaša sledečo vsebino: Ferdo Vesel. Spomini (Stanko Vurnik), Slikar Janez Potočnik (Študijski Viktorja Steke), Veno Pilon (Fr. Mesesnel), Umetnostno-zgodovinski zapiski. Konec (dr. J. Mal) in krajši sestavki Umetnostno-zgodovinsko društvo, Varstvo spomenikov, Bibliografija, Književnost, Razstave in Razno ter Umetnostni spomeniki Slovenije (dekanija Kamnik) od dr. Fr. Steleta.

Najbolj iskani izdelki Mestne lekarne v Zagrebu so: Iron proti slabokrvnosti, Markove kapljice za želodec, Reumatis proti trganju in revmi, dr. Havliška čaj za čiščenje. Da se obištevno olajša nabava in prihrani pošttnina, je sedaj za Ljubljano in okolice glavna zaloga teh zdravil v lekarni Laustek.

Po svetu.

— Konferenca Mednarodne zveze za mir in spravo. V dnevih od 30. julija do 5. avgusta se je vršil v kopališču Boll (Virtemberška) velika konferenca, na kateri je bilo zastopanih 19 narodov (med ostalimi Amerika in Indija). Diskusija se je razvila o predmetu: »Osebnna obveznost tostran socialnih razmer.« Razmotrivalo se je tudi o praktičnih ukrepih za pospešitev miru in mednarodne sprave. Nemški in francoski delegati so imeli posebno sejo v svrhu dogovora o enotni akciji.

— Anonimni »Hinkemann«. V dunajskem »Carl-Theater« so uprizorili te dni člani ameriško-židovskega umetniškega ansambla Tollerjevo tragikomedijo »Hinkemann« pod anonimnim imenom »Rdeči smeh«. Igra je končala z ogromnim uspehom in je vsled tega trika niso motili nemški fašisti.

— General Gajda — komandant Slovaške. Kakor poročajo češki listi, bo imenovan general Gajda, dosedanj poveljajoči general v Košicah, za vrhovnega komandanta na Slovaškem.

— Političen šah. V Györu se vrši te dni šahovski turnir. Zupan je imel pozdravni govor v madžarščini in ga nato prestavil v francoščino in italijanščino. Hrvat, Italijan in Čeh so govorili v svojih materinščinah in povedali še v nemščini. Zupan brčkone ni znal nemški, ali smisel te »demonstracije« mu ni mogel ostati — španska vas.

— Mednarodni policijski kongres na Dunaju. Med 28. in 31. avgustom se bo vršil na Dunaju II. mednarodni policijski kongres. Zborovalni jezik bo po definitivnem sklepu — esperanto.

— Švicarski letalski promet v juliju 1924. Civilni letalski promet v mesecu juliju izkazuje v primeri s predhodnim mesecem znaten porast. Absolviranih je bilo 182 poletov; pri tem se je prevozilo na progah Curih—Monako, Curih—Ženeva in Curih—Basel skupno 458 oseb. Pisemske pošte so prevozili 101.2 kg, importnega blaga 277.5 kg, eksportnega blaga 241 kg v vrednosti 24.537 frankov. Letalske družbe ne beležijo nobenih, niti najmanjših nesreč ali motornih defektov. Publika je postala v splošnem zelo zaupljiva, tako da je predvidevati lep razvoj švicarskega civilnega letalstva.

— Samostan sv. Bernarda v filmu. Ravno kar posnema neka francoska filmska družba dramatisacijo Henri Bordeauxove novele »Snež na stezi«, ki se odigrava ob švicarskem samostanu sv. Bernarda. Najlepša scena se odigrava v samostanu in osebe so — menihi sami. Ker ni bilo mogoče redovnikov posneti brez njih vedenja ali pa improvizirati samostanske prebivalce, je družba zaposlila g. priorja za sodelovanje. Z ozirom na moralne tendence filma se je prior rade volje odzval. Tako bo publika videla velečastnega priorja tega starodavnega samostana in njegove duhovne brate v filmu. Menihi — filmski igralci! Nekaj redkega.

Zanimivosti.

DOBRI IZGOVORI.

»Ali je bolnik že izven nevarnosti?« — »Ne še, zdravnik bo še enkrat prišel.«
»Ljubim vašo hčerko, gospod svetnik, ne morem živeti brez nje.« — »Dobro, bom pa vaše pogrebne stroške plačal.«
»Mati, kaj pa je to, revolucija?« — »Če hoče tudi oče kaj povedati.«
»Moj sin je spisal dramo, tri leta je delal.« — »Joj, to so ga morale roke boleti!«
»Ti, Eli se je zaročil.« — »Dobro, ženim se mi pa nč ne dopade, ima tako majhne oči.« — »Počakaj, ko bo par tednov poročen, to bo debelo gledal.«

NARAVNO ČUDO.

Nekaj skoro neverjetnega poročajo iz Magdeburga. Svinja je imela trinajst mladih. Eden je bil prav majhen, brez znaka življenja, vrgli so ga na gnoj. Par dni prej je imela pa tudi psica mlade, a so ji jih bili vzeli proč. Nekega jutra sliši kmetica v stranskem prostoru nenavaden šum. Mislila je, da so podgane je šla po moža in sta šla skupaj v oni prostor. Tam sta dobila malega pujska, ležečega poleg psice, ki ga je dojila.

MOŽ, KI JE KRALJA UDARIL.

V Gooportu na Angleškem je umrl prejšnji mornariški pridigar Ralph Wilson. On je bil edini, ki se je lahko pobahal, da je angleškega kralja primerno kaznoval. Kralj Jurij je služil v mladih letih tudi pri mornarici. Nekoč se pri službi božji ni obnašal tako dostojno, kakor bi se bil moral. Wilson je stopil k njemu in mu je prisolil krepko zaušnico. Kralj mu tega nikdar ni zameril.

Z VOLIŠČA.

Neki volivec je zelo škilil. Ko je stopil pred skrinjice, mu je rekel drug volivec: »Dobro poglej, sicer boš v napačno skrinjico vrgel.« — Na drugem volišču, to pa na Nemškem, je stal volivec v celici in ni hotel ven. Tam je namreč tako urejeno, da gre volivec skozi celico, ki se spredaj in zadaj odpre, preden stopi pred skrinjice. To pa zato, da ne more v zadnjem trenutku nihče vplivati nanj. Drugi volivec pred celico so postali nevoljni in eden mu je zaklical, naj se požuri. Odgovoril je: »Sedemnajst jih je, kandidatov namreč, nobeden ni nič vreden, in iz teh naj

si najboljšega izberem!« — Kakor večkrat, se je tudi zadnjič pri volitvah na Angleškem pripetil humorističen slučaj. Tam volijo še po listkih. Namesto imena kandidata je zapisal volivec tele besede: Izajja, 41, 24. Šli so pogledat v Sveto pismo in so brali: »Vidite, iz nič ste, vaše dejanje je ničeno, in Vas voliti je grozno.«

OGNJENA PRESKUSNJA NA OTOKU HAITL

Newyorški narodopisni muzej poroča o obredu posebne vrste na otoku Haiti, o takozvanem Umuti ali hoji po ognju. Ta obred izvrši svečenik, da zavaruje narodu dobro žetev. Obstoji pa obred v tem, da gre svečenik večkrat čez kamne, od spodaj gorečega ognja popolnoma razbeljene, z bosimi nogami. Izkopljejo ozko, do 60 cm globoko jamo, deno vanjo les, na les pa kakšnih 200 okroglih kamnov, v dveh ali treh plasteh. Les zažgejo in ga pustijo goriti okoli štiri ure, dokler ni kamenje čisto žareče. Z dolgimi drogi odstranijo nato gornjo plast. Tedaj pride svečenik z veliko cvetečo vejo v roki. Zapoje čarovno pesem, sebi v varstvo, gre po ognjenem kamenju in ga udarja trikrat z vejo, za njim gredo pa tisti njegovi učenci, ki so dosti pogumni za to vroče opravilo. Natančno preiskovanje je opravilo kmalu pojasnilo. Kamenje je bazalt, ki je zelo slab prevajalec toplote, na eni strani je lahko žareč, na drugi strani pa razmeroma hladen. Če si svečenik kamenje previdno izbere, pride lahko čez, ne da bi se opekli. Kljub temu pa mora biti zelo utrjen in zelo previden.

SLUŽKINJE NA KONJU.

Pri nas bi se nam malo čudne zdele, če bi jahale okoli, v Avstraliji je pa to nekaj čisto navadnega. Neki naseljenec pripoveduje: Te dni sem obiskal bankirja v velikem mestu na deželi; pred kratkim je bil kupil izbornega konja, ki bi ga bil jaz rad poskusil. Rekel sem mu, da bi rad jahal, pa so mi odgovorili, da si ga je služkinja izposodila, ko je šla prijateljico obiskat. Okoli 10. ure zvečer je prišla domov, bankir je peljal konja v hlev in ga nakrmil. Druge služkinje imajo lastne konje in jahajo vsak večer na izprehod ali pa na ples. Jahajo pa v belih krilih. V Avstraliji je namreč večerja zelo zgodaj in gredo zato lahko ven.

Morda ne veš,

da je umrl 11. avg. 1919 znameniti italijanski komponist R. Leoncavallo;

da je bil rojen 15. avg. 1769 Napoleon; istega dne dve leti nato pa slavni škotski pisatelj romanov V. Scott (u. 1832);

da je bilo okoli leta 1500 razmerje med vrednostjo zlata in srebra toliko kot 10 : 1, da so sicer dobili pozneje velikanske množine zlata, a razmeroma še večje množine srebra, tako da je postala vrednost srebra zmeraj manjša in je bilo razmerje pred vojsko 1 : 30 do 1 : 40;

da je bil fokejski statér težak 16.5 gramov in je bil toliko vreden kakor približno 50 naših predvojnih kron v zlatu, darežkos je bil pa polovica staterja in ima ime vsled tega, ker je bil na njem upodobljen perzijski kralj Dareios;

da so sklenile 23. dec. 1865 Francija, Italija, Belgija in Švica takozvano latinsko novčeno zvezo ali konvencijo, leta 1868 da ji je pristopila Grška;

da so enak sistem vpeljale nato Španija, Romunija, Srbija, Bolgarija, Finska, pa niso vstopile v latinsko zvezo;

da je vpeljala Avstrija leta 1872 krono in sicer 180 kron na 1 kg čistega srebra, in ker je določila istočasno za zlate novce 1 kg zlata za 3280 kron zlatov, je bilo razmerje med srebrom in zlatom 180 : 3280, torej 1 : 18 2/3; ker pa zlata krona ni bila čista, temveč je imela za 1/100 primesi, niso kovali iz 1 kg zlata 3280 kron, ampak samo 2952, in ker je Francija nakovala iz 1 kg 3100 frankov, je bilo 100 frankov toliko vrednih kakor dobrih 95 kron, razmerje do nemške marke je bilo pa: 100 kron = 85 mark;

da so leta 1754 začeli kovati tolarje Marije Terezije, ki jih vidimo še danes toliko kot obeke pri uri itd., da so ti tolarji v bližnji Aziji in v Afriki še danes zelo priljubljeno plačilno sredstvo, da pa mora imeti tolar, če hoče biti veljaven v trgovini, letnico 1780 s piko zadaj (1780 je umrla Marija Terezija), in da računijo na en tak tolar 2500 školjk vrste Kavri;

da so kovali Rusi svoječasno denar tudi iz platine, v letih 1828 do 1845, da je pa denar shranjen danes samo še v muzejih;

da so vpeljali Rusi predvojno novčarstvo leta 1899, denarna enota je bil zlati rubelj, vrednost njegova pa 2.67 francoskega franka ali 2.8 krone;

da imajo v Siamu vpeljano v denarstvu štetje po številki dve, enota je tikal, ta ima 4 salunge, 1 salung 2 tuanga, 1 tuang 2 songpaja, 1 songpaj 2 paja; 1 tikal = 1 indijska rupija = 1/16 angleška funta šterlingov;

da pripoveduje angleški polkovnik Norton v obširnem poročilu o vzrokih, zakaj ekspedicija na Mt Everest ni uspela, da je prvi vzrok prahasti sneg na najvišjih delih gore, da se ne splača nositi aparatov s kisikom gor, tako težkih namreč, kakor so jih imeli Angleži, ker nam teža vzame več moči kakor nam pa da kisik zraka, da bodo morali torej napraviti nove lažje aparate, torej tako kakor Švicari, a čamar je »Slovenec« že poročal.

Gospodarstvo.

Zakaj uspeva ljubljanski velesejem?

Kolo časa se je zavrtelo za eno kratko leto in zopet stojimo pred velesejemom, že pred IV., kateremu daje pečat sijaja pokroviteljstvo Nj. Vel. kralja. Vsi smo vzradoščeni nad dejstvom, da bo na tako svečan način dano priznanje tudi naporu, katerega uveljavljajo v dobrobit države in v ponos naroda pridobitveni krogi Slovenije v zvezi z ustvarjanjem silo delovnega ljudstva na polju industrijskega razmaha, trgovskega razvoja in splošnega gospodarskega udejstvovanja.

Ljubljanski velesejem, največje narodno-gospodarsko podjetje v naši državi se ne razvija tako krasno samo zaradi velikopotezne propagande v svrhu homogene pridobitve procentov in konzumentov, temveč važni faktorji so tudi naravno trgovsko središče mesta Ljubljane in najugodnejše prometne zveze z inozemstvom.

Najvažnejši faktor pa so razstavljalec sami, oziroma njihova solidnost in realnost, ki je zaslovela v kupcijskem svetu domače države in inozemstva. To dejstvo znatno pripomore k propagandi velesejske uprave. Od bližnjih in najoddaljenejših krajev tuzemstva, kakor tudi iz inozemstva prihajajo mnogobrojni konzumenti in trgovci na velesejem — v solidno in realno Ljubljano.

In še eden odločilnih momentov igra veliko vlogo v razvoju ljubljanskih velesejmov — industrijski center. Znano je, da ima Slovenija relativno, kakor absolutno najbolj razvito industrijo, ki gravitira na naravno središče Ljubljano.

Prvotno zasnovana obrtna razstava v Ljubljani se je razvila v veliko organizacijo velesejma, ki je do danes najmodernejše urejeno podjetje te vrste v naši kraljevini. Še za večji razvoj te institucije pa jamči živo zanimanje, ki ga je letos začela kazati tudi naša mala obrt za velesejem in ki bo letos številno zastopana kakor še nobeno leto doslej.

Da bo razstavilo letos nad 600 tvrdk, kaže bolj, kakor vsa druga dolga izvajanja napredek in važnost ljubljanskega velesejma, posebno še, če mislimo pri tem na veliko pomanjkanje gotovine, ko se vsaka tvrdka omeji le na najnujnejše izdelke. Napovedani poseti kupcev tudi ne bodo izostali in tako je pač lahko že dano zatrdilo, da bo letošnji velesejem uspel in se ne bo izkazal samo kot okusno prirejena razstava industrijskih in obrtnih izdelkov, marveč kot časovno omejeno največje središče — v splošno zadovoljnost razstavilcev in kupcev.

I. A.

Naša carinska politika.

Naša vlada je kmalu po revoluciji razširila srbsko carinsko tarifo tudi na prečanske kraje. Tekom zadnjih štirih let se je ta tarifa spremenila zelo malo, tako da velja danes v bistvu še predvojna avtonomna tarifa bivše kraljevine Srbije, ki so jo prilagodili sedanjim razmeram, sicer pomanjkljivo, z valutnim agio. Predvojna carinska tarifa je bila v bivši Srbiji skozi desetletja predmet najživahnejšega javnega zanimanja. V predvojni srbski narodni skupščini se je ponovno predebatala, obravnavala v dnevnem časopisu, o njej so bili napisani ne samo članki v srbskih znanstvenih revijah, ampak celo cele knjige so se pojavile o tem vprašanju na belgrajskem knjižnem trgu. Zato je bila srbska predvojna carinska tarifa res precej verna slika srbskega narodnega gospodarstva.

Ko se je ta tarifa razširila na celo sedanjo državo, je bilo takrat že splošno priznано, da ne odgovarja več temeljito spremenjenim razmeram razširjene nove države. Vlada je to tudi takrat uvidela in sklenila, da se ustvari nova avtonomna carinska tarifa, ki bo odgovarjala sedanjemu našemu gospodarskemu razvoju. Zato je pa pri tem ni šla po poti, ki jo je redno hodila srbska vlada pred vojno, t. j. ni izbrala takih smernic, ki bi omogočile sodelovanje najširših gospodarskih krogov in celega javnega mnenja, ampak je smatrala celo zadevo za nekaj internega, kar lahko opravi državni uradniški aparat.

Pa tudi po tej poti ni vlada izbrala nobene konsekvence taktike v obravnavanju avtonomne carinske tarife, ampak je vedno menjala svoje nazore.

Zanimivo je, kaj pripoveduje o tem g. M. T. (najbrže kakšen visok upravni uradnik v ministertvu trgovine in industrije). V junijski številki letošnjega belgrajskega »Economista« piše namreč približno sledeče:

Koncem leta 1922. je vlada sestavila pri ministertvu trgovine komisijo za sestavo nove carinske tarife, ki je bila sestavljena iz višjih uradnikov ministertva trgovine in industrije in ministertva financ. Ta komisija je izdelala novo tarifo sredi leta 1923. in svoj elaborat izročila resortnim ministrom, da ga provedejo skozi ministrski svet in narodno skupščino. Iz razlogov, ki baje niso za javnost, pa vlada ni predložila tega načrta narodni skupščini, ampak je začasno ustavila vsako delo v tem pogledu. Šele ob začetku trgovskih pogajanj z Italijo je postala avtonomna carinska tarifa predmet živahnejšega obravnavanja. Izdelani projekt je bil izročen

predsedniku naše trgovske delegacije g. Kukiću na »popravo in dopolnitev«. Toda gosp. Kukić se je s tem poslom bavil samo nekaj tednov, vzel so mu ga in zopet izročili neki ad hoc sestavljeni komisiji pri generalni direkciji carine. Ta komisija je baje takrat dovršila svoje delo in ga izročila finančnemu ministru, da ga isti spravi pred narodno skupščino. To se pa še do danes ni zgodilo.

Nimamo niti najmanjšega namena, da bi dvomili nad vestnim in skrbnim delom vseh teh komisij in g. načelnika. Storili so svojo dolžnost. Toda vkljub temu moramo pibiti, da je ta način obravnavanja tako važnega gospodarskega vprašanja popolnoma pogrešen in da se ni izvajal do danes še v nobeni državi, ki se zaveda važnosti avtonomne carinske tarife, ima vsaj deloma urejene gospodarske razmere in spoštuje javnost in parlament. Če spada sploh katero gospodarsko vprašanje v javnost, je to gotovo med prvimi avtonomna carinska tarifa in vlada bi morala dobiti brezpogojno način, da bi se k rešitvi tega vprašanja pritegnilo kar mogoče veliko gospodarskih krogov. Nimamo nič proti temu, če izdela država po svoji administraciji načrte, toda ti morajo postati najprej predmet posebnih za to sklicanih javnih anket. Šele potem je tak načrt zrel za parlament. Nič ni pomagano, če se izroči tak načrt najprvo eni komisiji, potem drugi komisiji, potem enemu načelniku, potem zopet drugemu direktorju. Tako obravnavanje povzroča samo nepotrebna trenja med višjimi uradniki, javnost in gospodarstvo pa od tega nimata ničesar.

Nova vlada bo naredila vsem našim gospodarskim krogom največjo uslugo, če se vrne zopet na staro preizkušeno pot: izdelane načrte naj predloži posebni anketi gospodarskih krogov in šele potem naj jih spravi pred parlament. Časa tako ne bo veliko izgubljenega, kajti gospodarski krogi imajo vse potrebni material že davno zbran, manjka jim samo prilika, da ga v celoti in v sistematični izdelavi predlože vladi in za to bi bila najboljša prilika anketa v tem vprašanju na podlagi že izdelanega vladnega načrta. Tudi trgovska pogodba z Italijo bi radi tega nič ne trpela. Če so se pogajanja z Italijo vlekle že toliko mesecev, ne bo nobene škode, če se zavlečejo še za par mesecev. V par mesecih je namreč mogoče izvršiti po normalni poti vse, kar je bilo v tem oziru do sedaj pogrešanega.

Zato pa zahtevamo ponovno: sedanji vladni načrt naj pride čimprej pred javnost potem ankete, potem pa takoj pred parlament, da dobimo čimprej res pravično avtonomno carinsko tarifo.

Odločno pa moramo odbijati načrt, da pride avtonomna carinska tarifa pred javnost šele potom zakonskega predloga v narodni skupščini. Vlada bi imela namreč na ta način možnost, da takoj izvede zakonski predlog v prakso, to pa na podlagi že obstoječega zakonskega pooblastila, že dejansko vpeljana nova carinska tarifa pa bi koristila samo našim delegatom za trgovska pogajanja, ker bi jim dala dobro oporo, uničila bi pa vsako sodelovanje gospodarskih krogov in kvarno vplivala celo na parlamentarno obravnavanje, ker bi vlada ustvarila z dejansko vpeljavo nove carinske tarife za parlament zelo nevaren prejudic.

Če vsebuje trgovska pogodba z Italijo tudi konvencionalno carinsko tarifo, je sicer nerodno, toda to nikakor ne zmanjšuje vrednosti zahteve po pravilno izdelani avtonomni carinski tarifi. Avtonomna carinska tarifa je za nas življenjskega pomena, izraz naše gospodarske samostojnosti in invazijeja kot kakterakoli konvencionalna tarifa. Ako bi nova avtonomna carinska tarifa ne bila popolnoma v skladu s pogodbeno tarifo, ki je sklenjena z Italijo, bi se pogodbeni carinska tarifa morala seveda spremeniti. To pa ni nič novega, kajti zgodovina carinske politike poroča v več kot enem slučaju, da parlament ni sprejel vsake take pogodbe v obliki, ki jo je vlada predložila v ratifikacijo. Radi tega tudi Italija ne bo mogla oporekati okviru bodoče naše avtonomne carinske tarife, kajti tudi sedaj sklenjena pogodba še ni definitivno veljavna, ker ni ratificirana.

Proti koncu moramo opozoriti še na eno pogrešno naziranje naše prejšnje vlade v tem vprašanju. Vlada je trdila, da se carinske postavke ne smejo izročiti javnosti, kajti one so zaščitnega značaja in bi takoj povzročile povišanje cen in na ta način udarile konsum. To naziranje je pretirano. Objava carinskih postavk res lahko vpliva na razvoj cen, toda vprašanje je, ali se dobe tudi takšni gospodarski pojavi, ki ta vpliv paralizirajo. Trdimo, da se dobe. Kot dokaz nam lahko služi naša sedanja gospodarska stagnacija. Danes je vsak producent vesel, da sploh dobi odjemalcev in pri cenah išče komaj toliko zasluzka, da se drži nad vodo. Zelo redek bo torej producent, ki bi hotel objaviti carinskih postavk izrabiti za povišanje cen, kajti zaveda se, da je v današnjem gospodarskem položaju pozicija konsuma močnejša kot produkcije, in nihče ne bi hotel z izdatnim povišanjem cen odbiti od sebe še teh par odjemalcev, ki jih ima.

Vlada naj torej stopi s svojim načrtom o avtonomni carinski tarifi pred javnost in dopusti njeno sodelovanje, kajti ta problem bo — poleg stanovanjskega vprašanja — delal

lepo in slabo vreme v prihodnjih letih našega gospodarskega razvoja.

Kupna moč v Rusiji.

Osrednji statistični urad objavlja podatke o kupni moči ruskega prebivalstva, v kolikor se ta nanaša na industrijske izdelke v letu 1923. Nakup je razdeljen po posameznih socialnih skupinah (v milijonih rubljev) sledeče: Kmetje 618,7, 34,7 odst., delavstvo in industrijsko osebje 267,9, 15.— odst., prometni nastavljenici 185.—, 10,4 odst., administrativno osebje in prosta obrt 108,6, 6,1 odst., drugi obrtniki (kustarji) 180.—, 10,6 odst., meščanstvo 415.—, 23,2 odst. Skupaj 1784,2, 100.— odst.

Z ozirom na te številke in na razne nove faktorje ekonomskega življenja, izgledajo podatki za leto 1924., aproksimativno določeni po statističnem uradu sledeče: Kmetje 703,4, 32.— odst., delavstvo in industrijsko osebje 427,5, 19,4 odst., prometni nastavljenici 209,0, 9,5 odst., administrativno osebje in prosta obrt 160,0, 7,3 odst., drugi obrtniki 278,0, 12,6 odst., meščanstvo 425,0, 19,2 odst. Skupaj 2202,9, 100.— odst.

Celotna industrijska produkcija leta 1923. se ceni na okroglo 3 milijarde rubljev. Polovica te svote se nanaša samo na polizdelke, ki pri konzumu ne pridejo v poštev. Vrednost produkcije je računana po cenah na debelo, ki se zvišajo za okroglo eno tretjino, predno pridejo do konzumenta. Industrijskih izdelkov se je prodalo leta 1923. za okroglo 2 milijardi rubljev. Navzlic zelo veliki potrebi ni bil konzum v stanu absorbirati vse produkcije. Vzrok tiči v nezdravem razmerju cen med industrijskimi in poljedelskimi produkti. Opaža pa se, da se je to razmerje po upeljavi nove valute, s stabilizacijo cen in vsled povečane industrijske produktivnosti — zboljšalo.

I. B.

Še enkrat o italijanskem posojilu.

Ponovno so listi že pisali o tem vprašanju in jugoslovanski Lloyd je v svoji številki od 6. avgusta zopet smatral za potrebno, da podvrta nekaj razlogov, ki govorijo proti temu posojilu.

Gotovo je danes, da italijansko posojilo ni bila samo prazna govornica oziroma prosto uganjanje listov, temveč da je moralo vprašanje posojila ob priliki italijansko-jugoslovanskih pogajanj za trgovsko pogodbo dobiti že takoj konkretno lice tako, da o nekatere karakteristične poteze tega lista samoumevno pronikne v javnost in da je seveda finančni minister smatral za svojo uradno dolžnost, da oficijelno dementira to, kar je po indiskreciji prišlo izmed sten, med katerimi se je razpravljalo.

Jasno je, da si bo naše gospodarstvo in ravno tako tudi naša država morala za oplojitev iskati tujega kapitala. Domača posojila so dosedaj z največjim trdom dosegla le malenkostni uspeh. Pokazala so, da naš denarni trg nima razpoložljivega denarja, ki bi za primeroma nizke obresti investiral v dolgoročna državna posojila.

Mislili smo sicer, zlasti prva leta po prevratu, da imamo zadosti denarja. Toda to je bilo le varljivo prehodno stanje. Ko je namreč vsled velikih potreb države in njenih velikih posojil pri Narodni banki nastopila inflacija, niso pač — samo ob sebi umevno — v istem trenutku nastopile vse posledice inflacije in zlasti ne takoj glavna posledica, to je devalvacija. Zato smo tedaj imeli dobo velikega razmaha trgovine, obrta in industrije, smo imeli dobo mrzličnega ustanavljanja, ker smo živeli v napačni veri, da imamo za to dovolj denarja. Ko pa se je voda ustalila in razštila, smo opazili, da vsa ta obrt in industrija nima zadosti domačih denarnih virov za obstoj. Prišli smo v hude denarne krize in marsikatero prvotno z našim kapitalom ustanovljeno podjetje je prišlo v tuje roke, marsikatero podjetje pa je začelo vsled pomanjkanja kapitala hirati, propadati.

Danes smo po teh težkih izkušnjah na jasnem, da nam denarja manjka in zato privatna podjetnost išče razna pota, kako priti do tujega kapitala, ne da bi izgubila pri tem iz rok vodstvo svojih podjetij. Ravnotako smo si na jasnem, da mora tudi naša država iskati denarja izven državnih mej, ako nam je vprašanje stabilizacije in stopnjevanega izboljševanja naše valute resna zadeva. Država mora ne le prenehati s svojim zadolževanjem pri Narodni banki, temveč začeti resno in po načrtu z odplačevanjem dolga pri Narodni banki.

Če pa že mora država in mora privatna podjetnost iskati kapital izven mej države, potem ga mora iskati tam, kjer ga dobi najugodnejše in kjer je s tem združeno najmanj nevarnosti za naše svobodno gospodarstvo in za našo politično neodvisnost. Tuji kapital prihaja namreč sicer s prijaznim licem, taji pa v sebi nevarnosti, taji v sebi kremljaj. In ko se je trdno usedel in se razpasel, tedaj jih pokaže. Tuji kapital začneja organizirati gospodarstvo tako, da koristi državi, iz katere je prišel. Tuji kapital nalaga državni upravi, ki se ga poslužuje, gotove obveznosti in ji jemlje mnogokrat svobodo dejstvij. V vsakem slučaju stremi za gospodarsko nadvlado

svoje države napram dolžnici. Gospodarska nadvlada pa je mnogokrat vzrok in temelj politične nadvlade. Tuji kapital torej taji nevarnost gospodarske in politične zavisnosti za državo, ki se ga poslužuje.

Radi tega pa ravno glede italijanskega posojila opravljeno povdarjajo, da naše razmerje proti Italiji kljub vsem oficijelnim izrazom prijateljstva danes še ni tako iskreno prijateljsko, da bi mogli proti nji brez nevarnosti zavzeti razmerje dolžnika. Le predobro vedo vsi naši gospodarski krogi, kako Italija naravnost preži, da dobi dominantne pozicije v našem gospodarstvu, da vzame našim gospodarskim krogom in večjim podjetjem iz rok vodstvo in inicijativo. Italija nam je veliko preblizu, da ne bi iz italijanskega posojila hitro in sistematično nastopale vse slabe posledice posojila v tuji državi.

V tem oziru moramo celo pri neugodnejših pogojih za posojilo dati prednost posojilu v taki državi, katere ni tako blizu, da bi bila tako neposredno interesirana na našem gospodarstvu in na naši politiki, kakor je ravno Italija. Zato je v tem oziru dajati prednost ameriškim in angleškim posojilom, katerih glavni in naravni namen je, da se razpoložljivi kapitali teh držav plodnosneje plasirajo v gospodarsko zaostalih deželah, nego bi se placirali doma. Za Italijo pa vemo, da ni ravno tako bogala, da bi morala kakor Amerika ali Anglija iskati dežel za plasiranje odvišnega bogastva.

Nasprotno lahko trdimo, da je pri italijanskem posojilu preveč prozoren ravno namen priti potom tega posojila do koncesij in to ne ravno majhnih koncesij v našem gospodarstvu. Naše razmerje do Italije pa ni in še dolgo ne bo tako, da bi v tem pogledu smeli količjak popuščati in dovoljevati koncesije. Kljub oficijelnemu povdarjanju prijateljstva se le predobro zavedamo, kar povdarja tudi Lloyd, da je treba dolgo časa, da se stare in nove rane zacelijo, da je tudi treba dolgotrajne duševne demobilizacije. Za tako demobilizacijo pa Italija z vedno bojevitijo pozovo fašistovske vlade in neskončnimi nasilji proti slovanskemu narodu v Julijskih Krajini, ki ga moramo vedno smatrati za živ in neolčljiv od našega telesa, ne ustvarja niti najmanjšega razpoloženja pri nas. Nasprotno vse njeno ponašanje napram naši državi od razsula sem in vsa njena nasilja proti slovanskemu naseljenju, grobe in izzivajoče žalitve, ki nas glasno in jasno opominjajo: »Ne odpirajte vrat gladnim Italijanom! Za dobroto in zaupanja vam bodo plačevali s krivico in prevaro.«

* * *

g Novosaška borza. — Nova pšenica promptna 362 do 365, dobava avgust, september 370 do 375, kuruza 287 do 270, oves 305, moka 570 do 572,50, otrobi 200 Din. Tendence mirna.

g Situacija na žitnem trgu. — Posledica ameriškega špekulacije, ki se je prenesla k nam preko dunajske in budimpeštanske borze, je precej velik padeč cen pšenice ter ostalih blagovnih cen, tako, da notiramo za pšenico poleg mlačne tendence 365 dinarjev za promptno blago, a kupčije za poznejši termin sploh ni. Posebno pšenica je na budimpeštanski, dunajski, kakor tudi bratislavski borzi vsled padca cen v Ameriki ter vsled zadostnih ponudb na jugoslovanskih in rumunskih tržiščih znižala svojo ceno. Ker so faktični rezultati letošnje žetve pri nas, kakor tudi v Romuniji mnogo boljši, kakor se je preje lansiral po špekulantihi a la hausse, ostaja tudi nadalje cena pšenice mlačna. Isto velja glede moke. Inozemstvo ne popraša po našem blagu vsled visokih cen, tako da morajo mlinci delati le za domači konzum. — Tudi ta nima velikih potreb, tako, da se tudi kupčija z moko ne more razviti. Vsled tega se tudi domači mlinci vzdržujejo od nadaljnjih nakupov pšenice ter skušajo anulirati, oziroma prodati svoje zaključke za poznejši termin. Naravno je, da je današnje stanje cen zelo nestalno, ker so vse cene odvisne od ameriške in budimpeštanske borze. Koruza je sicer začetkom prejšnjega tedna nekoliko poskočila in sicer na 290 Din, vendar je tudi isti cena morala odnehati ter se znižati zopet na 275 Din, ker ni povpraševanja iz inozemstva. Ostali artikli so ostali brez znatnih sprememb, tako da notira oves 300 Din, ječmen 60-62 kg težek 320 Din, nov beli fižol 400 Din, kuruza nova za januar 220 Din.

g Naš uvoz v preteklem letu. Šele sedaj je objavila generalna direkcija carin podatke o našem uvozu za leto 1923. Iz teh podatkov je razvidno, da je v celem letu 1923 imel naš uvoz vrednost 8 milijard 309 milijonov 635,472 dinarjev napram 6 milijardam 441 milijonov 876,189 dinarjev v letu 1922. Čeprav so nekateri listi trdili, da je bila bilanca naše zunanje trgovine v letu 1923 aktivna, se je izkazalo, da govore statistični podatki drugače. Ker je v letu 1923 znašal izvoz 8 milijard 48 milijonov 843,930 dinarjev, je bila torej naša zunanja trgovina v preteklem letu pasivna za 260 milijonov 791,542 dinarjev. Na našo zunanjo trgovino se še povrnemo. Natančnejše podatke bomo objavili prihodnjich.

g Naša produkcija morske soli. — Vsled ugodnega vremena in močnega solnca je bila naša letošnja produkcija soli zelo obilna. Od 12. junija do 20. julija je bilo produciranih 1,350.000 kg soli. Od količine je bilo 250.000 kg čiste bele soli.

g Italijanska eksploatacija premogovnikov ob Donecu v Rusiji. Zadnje dni so se vršila pogajanja med sovjetsko vlado in med italijanskimi finančniki glede eksploatacije premogovnikov ob Donecu. Pogajanja so sedaj načelno zaključena. Tozadevno je sestavljen poseben konzorcij italijanskih finančnikov z delniško glavnico 200 milijonov lir. V konzorciju so udeleženi: tvrdka »Molini Alta Italia« v Genovi, dalje milanska skupina krog bankirja Levija, skupina beneških industrijalcev po svojem zastopniku industrijalcu Stuckiju iz Benetk ter industrijalcev in paroplovnih družb tržaških potom svojega reprezentanta Lloyd Triestino.

g Romunski petrolej. Maksimalna notranja cena petroleja v Romuniji se je zvišala za 20 lejev pri 100 kg. Podražitev težkega bencina pri kg znaša 1.50 leja in 0.50 za lahki bencin.

g Slaba letina riža. Vsled slabe riževe letine Kitajske, Japonske in Indije, se pričakuje znatno podražitev riža. Japonska je pridelala 500.000 tonj manj riža. Brazilija, ki je riž dosedaj izvažala, je pričela riž nakupovati.

g Ford in industrija letal. Znani ameriški industrijalec avtomobilov namerava pričeti v kratkem z veleindustrijo letal.

g Zakup nemških železnic. Poročilo internacionalnih izvedencev predvideva ustanovitve Nemške železniške družbe, ki naj bi prevzela nemške državne železnice v eksploatacijo. Ta družba bo imela 2 milijardi zlatih mark delniškega kapitala. Upravni svet bo imel 18 članov, katerih polovico bo imenovala reparacijska komisija, polovico pa nemška vlada, predsednik bo Nemec. Računa se, da bo ta družba imela 4 do 5 milijard zlatih mark letnih dohodkov. Čisti dobiček te družbe se bo porabljal tudi za reparacijski fond.

g Odprava monopola na sol v Ogrski. Iz Budimpešte poročajo: Ker se nahajajo vsi ogrski solni rudniki sedaj izven ogrskega teritorija, se namerava ukiniti monopol na sol in namesto tega uvesti uvozna carina.

Pride. zanesljivo pride! na velesejem MIRM ČOKOLADA

Misijoni.

Gg. duhovniki! Letos sta bili med nami ustanovljeni dve svetovni misijonski družbi: »Unio cleri missionaria« (Ucm) za duhovnike in »Družba za širjenje vere« (Dšv.) za vernike. 3. maja sta minili že dve leti, odkar je Pij XI. Družbo za širjenje vere (Dšv.) povzdignil do časti papeške ustanove in naročil, naj se ustanovi po vseh župnijah vseh škofij sveta. Te družbe so se po vsem svetu tako oprijeli, da jo poznajo že po najskrajnejših misijonskih postajah in jo

novi kristjani navdušeno podpirajo. Ali naj torej mi zaostanemo, mi, ki smo že davno po svojih delih postali deležni neprecenljive milosti svete vere? V računskem letu 1923 je Jugoslavija dala Dšv. 580 lir, prejela pa je od nje 87.000 lir. L. 1923 pa Jugoslavija ni dala nič! Ali naj nas tudi leto 1924 najde brezbržne? — Veliko župnij v naši škofiji je Dšv. že ustanovilo, toda ustanovi naj se »po vseh župnijah sveta« Odbora Ucm. in Dšv. sta zato sklenila naprositi gg. duhovnike, da porabite letos Marijin praznik 15. avgusta kot misijonski dan, ko boste Dšv. po naših župnijah poživili oziroma ustanovili. Pri organiziranju se lahko poslužite brošurice o Dšv., letakov, podobice-sprejemnice. Če je le mogoče, dobite že pred praznikom osebe misijonskega duha, ki jim razdelite nabiralne pole. Da se pa prepreči vsaka morebitna zloraba, pa vernike opozorite, da so veljavne le tiste pole, ki nosijo pečat župnega urada! Te pole napravite sami, ker jih tiskati saj za letos ni kazalo. Uporabite lahko več načinov: 1. izstavite pospeševavcu ali pospeševavki polo z desetimi predalčki, ki se vanje vpiše pospeševavec in še devot drugih članov desetnice. Ali pa 2. izstavite pole za neomejeno število članov, če se vam organizacija po desetnicah ne bi zdela pripravna. Ali pa 3. vodite člansko polo sami, če hočete Dšv. organizirati podobno kakor pri bratovčinah. Gotovo pa v vseh slučajih vodite sami skupni članski zapisnik za vso župnijo, da imate potreben pregled. Članarino naj pospeševavci izročajo vam, da jo po položnicah pošljete škofijskemu vodstvu ali takoj ali pa vsaj ob koncu leta. Opozorjamo tudi na prvi članek Vzemnosti 1924, št. 7. 8. Če potrebujete naših tiskovin, zlasti sprejemnice, pišite na Dšv. (Družba za širjenje vere), Pred škofijo 12, Ljubljana, ali pa uradno na škofijski ordinariat, Ljubljana. — Dšv.

Pevski vestnik.

Spored koncerta, ki ga priredi ljublj. pevsko okrožje danes ob 4. uri v Soteski pri Sv. Jakobu. 1. a) Juvane: Na goro, b) Gerbič: Zitno polje; mešani zbor iz St. Jakoba ob Savi. 2. a) Hajdrih: Sirota, b) Hubad: Gorčez izaro; žen. zbor od M. D. v Polju. 3. a) Laharnar: Pozdravljam te, savinjski dol! b) Kramar: Pozdrav Gorenjski! meš. zbor Sneberje-Zadobrova. 4. a) Foerster: Naše gore, b) Bajuk: Dekle na vrtu zelenem sedi; meš. zbor »Škrjanček« iz Smatrtina ob Savi. 5. a) Laharnar: Na delo! b) Ferjančič: Naš prapor; meš. zbor Moste. 6. a) Pirnat: Na Gorenjskem je fletno, b) Aljaž: Nazaj v planinski raj; meš. zbor z Ježice. 7. a) Fr. Kimovec: Spomladi, b) E. Adamič: Tožba; meš. zbor Dolsko, Sv. Helena. 8. a) Ferjančič:

Pustni večer, b) Sattner: Anđelne sanje; meš. zbor z Viča. 9. a) Bortijanski: Tebe Bog hvalimo, b) Fr. S. Vilhar: Zaroka; meš. in moški zbor »Ljubljana«. 10. a) Foerster: Zlost, žen. zbor; b) Vodopivec: Ves dan je pri oknu, meš. zbor; c) Klemenčič: Oj pogledjte ptice! meš. zbor. Pojo vsi zbori združeni.

Učiteljski vestnik.

S Štajerskega nam pišejo: »Učiteljski Tovariš« na dolgo in široko razlaga, kako je bilo na Kranjskem v eri absolutne vlade klerikalne stranke. Pogreva staro, že do smehotnosti izrabljeno pesem, da je bilo potrebno izkazati se z izkaznico »Slomskove zveze«, če je hotel dobiti kdo službo na Kranjskem. V kolikih slučajih se je kaj takega na Kranjskem res zgodilo, tega ne vem, vem pa to, da se je ta metoda zadnji čas uveljavila tudi pri nas na Štajerskem; kajti splošno je znano, da so zahtevali nekateri okraj. šol. nadzorniki od maturantk vstop v UJU, ako so hotele dobiti mesta. Sicer pa naj se oglasi g. Schell, če to ni resnica. Kako je bilo pod ero Jelenčev na Kranjskem, nam je tudi znano s seš bivšega višj. šolskega sveta. Kar je obsodbe vredno na drugih, vredno je obsoditi tudi na vas samih, gospodje UJU-jevi.

Za svojo osebo sem prepričan, da kaj takega noben okraj. šol. nadzornik, član »Slomskove zveze« — ni zahteval. Umljivo pa je, če so lokalni faktorji radi silno žalostnih skušnj, ki jih imajo in so jih imeli z liberalnim učiteljstvom, zahtevali za svoje šole, za katere žrtvujejo leto za letom velike vsote, pri tedanjih tudi v šolstvu odločujočih osebnostih — krščansko mislečih učiteljstvom. Saj se je to dogajalo do pičice enako tudi sedaj, ko je nastajala višja šolska oblast na željo liberalnih politikov v prvi vrsti le take kompetente, za katere so se potegovali krajevne liberalne organizacije. Naj omenim samo Celje, Sevnico! Pri tem pa je še najbolj žalostno to, da so bili za tako podeljevanje učit. mest najglasnejši zagovorniki ravno zastopniki učiteljstva in lib. šol. nadzorniki, kojih sveta dolžnost bi bila, da bi zagovarjali v prvi vrsti interese učiteljstva in ne strank. In ostalo bo to dotlej, dokler se ne bode učiteljstvo emancipiralo od strankarstva, ki mu ne služijo samo posamezniki, ampak tudi učit. organizacije in pred vsemi UJU, ki je na letošnji skupščini v Krškem zadržala z razvito zastavo v Orjuno, v to med ljudstvom najbolj obsovanjo politično organizacijo! Nam je žal za mlade idealne ljudi, ki so in bodo žrtve brezvestnih političnih spekulativov, žal pa tudi za učiteljski ugled, ki nepopisno trpi ravno radi tako zagrizeno ekstremnih voditeljev, kakršne ima UJU. Sicer pa se vsaj na Štajerskem že nekoliko jasni in upamo, da se kmalu znebimo »more«, ki nas tlačí. Pa prilično še kaj.

Jelenčevi kandidatje za upraviteljska mesta v Ljubljani: Grum za I. m. deško šolo; Fegic za II. m. deško šolo, Šeme za III. in Pleničar za IV. Ni dovolj, da imajo ti gospodje že itak lepe dohodke v »Učit. tiskarni«, zahotelo se jim je še po večji — časti. Nekateri vse — drugi nič! Pa menda ne bo tako. Učitelji, ki imajo veliko posla izven poklica ne morejo točno in vestno vršiti učiteljske službe, ker so duševno preveč raztreseni, zato zgoraj navedeni kompetenti nikakor ne sodijo na tako važna upraviteljska mesta, dokler se ne posvetijo zgolj učit. poklicu. Dvema gospodoma ne morejo služiti. Sicer pa ne bo izbira za ta mesta težka, ker je poleg zgoraj navedenih še dovolj drugih dobrih kompetentov, četudi nimajo najboljših ocen od konzorcija iz »Učit. tiskarne« ter štampiljke dr. Žerjava.

Šolski vestnik.

POZIV VSEM KRAJNIM ŠOLSKIM SVETOM V SLOVENIJI.

Pri sestavi proračuna za novo šolsko leto naj blagovolijo vsi krajni šolski sveti staviti v proračun tudi postavko za naročilo »Slovenski Učitelj« ter mladinskih listov »Vrtec« in »Angelček«. V zalogi je pri »Slomskovi zvezi« še nekaj izvodov mladinske knjižice »Pastirčki pri plesu in kresut, ki je najprimernejše čtivo za šolsko mladino, vsled česar ne sme ta knjižica manjkati v nobeni šolski knjižnici. Naročila za »Slovenskega Učitelja« in »Pastirček« sprejema »Slomskova zveza«, Ljubljana, Jenkova ul. 6, za »Vrtec« in »Angelček« pa upravništvo teh listov, Ljubljana, Sv. Petra cesta (župnišče).

Naznanila.

Fantovski tabor se vrši v nedeljo, dne 24. avgusta t. l. pri Sv. Jakobu ob Savi. Ob 9. uri sveta maša. Po sveti maši tabor: 1. Bolezen naše dobe. 2. Boj materializmu. 3. Boj pljančevanju. Za varčevanje. 4. Delo v organizaciji. 5. Orlovstvo. — Govore priznani govorniki. Fantje in moške, pridite!

Erka. Prostovoljno gasilno društvo priredi v nedeljo, dne 17. avgusta popoldne ob 2. uri na vrtu gosp. Antona Grosa veselico z bogatim sporedom. Ob tej priliki si lahko ogleda vsak udeleženec tudi znamenito podzemsko jamo ob izviru Krke. — Odbor.

Radeče. V nedeljo dne 10. t. m. se vrši v hotelu »Jadranc« ob 9. uri zvečer umetniški

koncert opernega baritonista Joco Zorman s sodelovanjem domačih dam ob vsakem vremenju. Spored obsega operne arije in slovenske koncertne pesmi. Pričakuje se obilne udeležbe.

II. Jugoslovanski Esperantski Kongres se vrši letos od 23. do 25. avgusta v Splitu. Legitimacije za ta kongres, s kojimi imajo udeležniki pravico do polovične vožnje po železnicah in parobrodih, se dobe za 25 Din pri Tourist-Office.

Škofja loka. Tukajšnja »Jugoslovanska Matica« priredi s pomočjo »Kola Jugoslovanskih sester« jutri v nedeljo dne 10. t. m. v prostorih sokolskega doma veliko veselico z izbranim programom. Pričetek ob 17. Vstopnina 25 Din.

Orlovski vestnik.

Opozorilo odsekom! Po ljubljanski okolici obiskuje orlovsko odseke neka oseba, ki se predstavlja za Berceta, abiturienta št. Vid-ske gimnazije, načelnika Ježanskega odseka in slično ter trdi, da je od Orlovске podveze poslan kot revizor. Niti Orlovska podveza, niti ljubljansko okrožje ni poslalo kakega revizorja. Zato svarimo odseke pred takimi pu-stolovci. OP izdaja revizorjem, ki jih pošilja k odsekom in srenjam in okrožjem pooblastila. Naj torej odseki redno zahtevajo od revizorja pooblastilo, ako jim dotični ni osebno znan.

Novomeško orlovsko okrožje bo imelo v nedeljo, dne 24. avgusta, celodnevno prireditve v št. Petru pri Novem mestu. Ob poldnesih dopoldne sprejem Orlov, obhod, nato sv. maša na prostem pri Domu. Po sveti maši javno zborovanje in fantovski tabor za novomeško dekanijo. Popoldne ob dveh litanije v župni cerkvi, ob pol treh javna telovadba Orlov, Orlic in naraščaja na vrtu za Domom. Po telovadbi srečelov in prosta zabava. Sodelujejo godba obrtnega društva iz Novega mesta in pevski zbori naših prosvetnih društev, ki bodo pri sv. maši peli skupno. Vabimo prijatelje orlovске misli in vse fante iz okolice, da se udeležijo prireditve, kakršne od velikega orlovskega tabora v Novem mestu nismo več imeli.

Turistika in sport.

Mladinske pokalne tekme. Danes se prične prvo kolo pokalnih tekem, ki jih je razpisal nogometni podsavez za naraščajnike do starosti 17 let. Vse štiri tekme se vrše na prostoru Ilirije: Ob 9.15 Lask: Slovenija, ob 10.15 Primorje: Hermes, ob 15. uri Slovan: Mladika, ob 16. uri Ilirija: Panonija. V prvem kolu odpadejo predvidoma vsi šibkejši konkurenti, naker pridejo štirje zmagovalci na praznik dne 15. t. m. v semifinale. Odločilna tekma se vrši nato prihodnjo nedeljo dne 17. t. m. med zmagovalcema v semifinalu. Marsikatera teh tekem obeta dober sport, ker je nogom. naraščaj naših agilnejših klubov tehnično jako dobro izšolan ter sposoben lepe igre. Razen tega bo skoro v vsakem moštvu igralo po več igralcev, ki jih srečujemo sicer v prvem moštvu, ki so pa po starosti upravičeni do nastopa. Vstopnina je določena na 5 Din za sedeže in 3 Din za stojšča.

Ilirija: Hermes. Ilirija in Hermes sta se intenzivno pripravljala na jesensko sezono, ter igrala prvo javno tekmo nove sezone danes ob 18. uri na prostoru SK Ilirije. Hermes razpolaga zadnje čase s trenerjem, kateremu se je posrečilo spraviti izvrstni material SK Hermesa v kratkem času v solidno formo. Moštvo je doseglo pred kratkim rezultat 5:3 proti SSK Mariboru in bo torej tudi za Ilirijo protivnik, katerega bo treba uvaževati.

Poizvedovanja.

Izgubil je spričevalo male mature dijak, ki prosi, da se isto odda pri policiji ali pri gimnazijskem ravnateljstvu.

— Izgubila se je ali pa je bila ukradena na posestvu v Podlehni 11letna kobila, kostanjeve barve z belimi lisami na glavi in na zadnjih nogah pod koleno, vredna 22.500 Din.

JAVNA ZAHVALA.

Glavni odbor Jadranske Straže v Ljubljani šteje si v prijetno dolžnost zahvaliti se najprisrčneje vsem, ki so o priliki »Narodniških dni na Bledu« sodelovali in pomagali, da so slavnosti, v kolikor so se vsled slabega vremena mogle vršiti, tako dobro izpadle.

V prvi vrsti naj prejmeta našo zahvalo gospod blejski župan H. Tomec in občinski odbor, dalje major v pok. g. Rudolf Marčič, ki je stal na čelu lokalnega odbora na Bledu, neumorno delal ter daroval krasno umetniško sliko kot nagrado za cvetlični korzo. Veliko zahvalo smo dolžni gospodu graščaku Ivanu Kendi, ki je dal vse potrebni material za razsvetljavo. Internacionalni hotelski in kopališki d. d. na Bledu za denarno pomoč in različne ugodnosti ter g. dr. Ferjančičevi in g. dr. Jenkovi za sodelovanje na Bledu.

Istotako naj bo izrečena najlepša zahvala Putniku, d. d. za snobačaj putnika v Belgradu za podeljeni prehodni pokal, direktorji državnih železnic za točni in zadostni promet, direktorji pošte in brzojava za tisk legitimacij, firmi »Zlatarka« d. d. v Celju za izdane popuste, ter vsem gg. darovalcem svojih cvetic.

Posebno zahvalo smo pa dolžni za sodelovanje »Plivačkemu podsavezu za Slovenijo«, pevskeemu zboru Glasbene Matice, Slovenskemu kvartetu, umetnikom gg. Janko Trostu in g. soprogji ter gospe Brandi-Pelikan.

V Ljubljani, dne 5. avgusta 1924.

Zgodba o možnarju. (Ponatis svoječasne »Jutrovega« klišea po dejanskem stanju.)

Sprejem POSTREZNICO v bližini glavnega kolodvora. - Naslov v upravi pod št. 4578

Kuharica vajena vseh del, poštena, išče službo, najraje v župnišću. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4528.

ISČE SE ZA ZEMUN k mali družini pridna. -

DEKLICA

za vse, katera zna tudi kuhati. Plača zelo dobra. Obračati se je na Dr. PULJO, Rogaška Slatina, Aleksandrova dom 12. 4532

KROJAŠKI POMOČNIK

za prvovrstno moško in damsko veliko delo se sprejme. »ELITE«, Prešernova ul. 9.

Dijak z dovršeno nižjo gimnazijo želi primerno službo. Prednost ponudbe z dežele. - Več pri upravi lista pod št. 4580.

Zdravo, pridno in pošteno **SLUŽKINJO**

ki zna dobro, ali vsaj nekoliko kuhati, sprejemem takoj ali 15. avg. - Naslov pove uprava lista pod št. 4579.

Ne bo mu žal!

Kdor rabi za Ljubljano izobraženega urad. SLUGO, naj vpraša Prešernova ul. 54/II.

DIJAKINJE sprejema bivašča učiteljica v stanovanje in skrbno odgojo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. »VZGOJA 76.«

Kurjača

zanesljivega, ki ima tudi izpit strojnika, sprejme Kolinska tovarna v Ljubljani.

4567

Ustavitev poravnain. postopanja.

Dolžnik FRAN OGRIZEK, tovarnar v Mariboru, Večtrajnska ul. 11. Na dolžnikov predlog tvorjeno poravnaino postopanje izven konkurza se po § 55/5 por. reda ustavi, ker se ni doseglo za poravnaino predpisane večine glasov. - Okrožno sodišče v Mariboru, oddelek št. I, dne 5. avgusta 1924.

Zobotehnik

ali ZOBOZDRAVNIK, ki dela samostoj, operativno v zlatu in kavčuku, se išče za takoj kot asistent v zobni atelje F. B. BRULL, Beograd, Tezarija 7, palača Izvozna banka. - Event. tudi družabnik.

Starejši samec z 20.000 Din gotovine, bi vstopil v kako podjetje

KOT DRUŽABNIK

ali bi prevzel primerno službo - Cenjene ponudbe pod: »Eksistenca« št. 4583 na upravo »Slovenca« 4583

Citre poučuje

gospod. Zajamčen uspeh. - Hodi tudi na dom. Učna ura 6 Din. - Ponudbe pod »Pouk« št. 4429 na upravo lista.

Vodilno moč

žensko ali moško, za izdelovalnico perila, z večletno dobro uspevajočo prakso, se takoj sprejme. - Ponudbe z natančno navedbo dosedanjega službovanja in zahtevno mesečne plače na upravo »Slovenca« pod št. 4534.

Gospodinja večša vseh del, mlajša, katera ima veselje z gospodarstvom, iz boljša hiše, se takoj sprejme v bližini Maribora. Ponudbe na upravo pod »Gospodinja«

Sedlar. pomočnik

išče mesta. - Ponudbe na I. PETERNELJ, p. Hrastnik.

OKROŽNI ZDRAVNIK

v KAMNIKU **dr. Jul. Dereani** NE ordinira do 29. avgusta 1924.

UČENEC

z dobrim spričevalom se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom. Hrana in stanovanje v hiši. - Gustav Senjek, Dobra p. Brežicah.

Priden in mladenič pošten vajen konjem, se SPREJME kot POSTILJON. Ponudbe pod »Služba na Dolenjskem« na upravo lista pod št. 4535.

Pekovski vajenec

priden in pošten, se sprejme pri HINKO ŠAŠELJ, pekarija, Mokronog. 4540

DIJAKINJE se sprejmejo na stanovanje in v skrbno nadzorstvo. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4552.

VAJENCA

SPREJMEM za pekovsko obrt. Vsa preskrba v hiši. - KAROL BELE, pekovski mojster - Rožna dolina pri Ljubljani. 4471

Likarice

za konfekcijsko podjetje, vešče tudi v likanju damskega PERILA, se iščejo za takoj. Naslov:

BELIHAR i VELEPIČ, Spodnja šiška št. 150, Kolodvorska ulica. 4473

Franc Erjavet

»pri zlati lopati«

trgovina z železnicno Ljubljana, Valvazorjev trg 7 (prej Hammerschmidt) priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne selemine ter tudi prvovrstni dalmatinski »Portland cement« po niski ceni.

Elektrotehn. podjetje Alojzij Arhar in drug Sp. šiška, Sv. Jerneja cesta 47, prevzema vsa elektrotehnična dela, gradnje manjših elektrotehničnih dalinovodov in instalacij po najnižjih cenah. Točna posrežba! 3917

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana

Bohoričeva ul. 42.

Restavracija pri kolodvoru z vsem inventarjem, hlevom itd. se odda najboljšemu podniku. Kavčija 25.000 Din. - Ponudbe z višino najemnine na VINKO SIRC, Kranj. 4325

POSODIM do 30.000 K posestniku hiše na deželi, ki bi dal sobo in kuhinjo proti plačilu najemnine v najem. Ponudbe pod F. T. na upravo »Slovenca«. 4525

Ing. Rudolf Treo stavebnik vhod samo, Gosposvetska c. 12.

Lokal v malem kraju na Gorenjskem, prikladen za trgovino ali obrt, s stanovanjem, gospodar. poslopjem, 3 njivami in travnikom SE ODDA s 1. sept. Pism. ponudbe do 20. avg. na upravo lista pod št. 50.

Kdo kupi?

NAPRODAJ JE hromatična harmonika s samoukom. - Franc KRALJ, Pred Škofijo št. 16, Ljubljana. 4553

Dalmatinski

la PORTLAND CEMENT

svetovne znamke „SALONA“ (TOUR)

nudi po najnižji dnevni ceni promptno tvornica »SPLIT« delniška družba za cement Portland iz skladišča v Ljubljani Aleksandrova cesta 12

Enodruž. vila

10 minut od glavne pošte, obstoječa iz 8 sob, TAKOJ NAPRODAJ. Stanovanje s 4 sobami na razpolago. Cena 430.000 Din. - Ponudbe pod »Lepi dom« na upravo »Slovenca«. 4554

Moško kolo Puch popolnoma novo, se ugodno proda. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 4518.

Prodaj 2 postelji

2 nočni omarici, mizo, malo rabljeno, po nizki ceni. Kavčikova cesta 193, Ljubljana 7

Naprodaj dve KOLESI - znamka »Bianchi« in »Peugeot«. Naslov v upravi 4593.

SEDLO, novo, kompl., vojaško, se proda. - Naslov pri upravi lista pod št. 4592.

Ročni voz - PLESEC Ana, Sv. Petra cesta št. 49.

Stare tračnice

za stavbo, 1 kg samo 2.50 Din, in Kippwagen jako poceni. - M. TOMŠE, Maribor, Vrazova ulica 9. 4587

Okna vrat z nadsvitlobo, 9 komadov, in nekaj - novo - ugodno - NAPRODAJ. - ERMAN & ARHAR, Šent Vid nad Ljubljano.

Posestvo za stavbena ali lesena podjetja v veleobratnem mestu Slovenije, sestoji iz novodobno urejene stanovanjske hiše s 5 sob in 2 sobnega stanovanja, delavnice, vkladališča, kot gospodarstva, poslop. velikim skladiščem, zraven pripadajočim vinogradom od 4 oralarov velikosti (vinograd, njiva, travnik in gozd) se radi preselitve proda pod ugodnimi pogoji. - Neposredna vprašanja naj se pošljejo na upravo lista pod: »Priložnostni kupec« 4367.

»POSEST« Realiteta pisarna, d. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 24.

PRODAJA: Visokoprtilično HIŠO s 6 sobami in pritliklami, gospodarsko poslopje, 2 orala zemljišča, pri Bledu, za 165.000 Din.

Enodružinsko HIŠO, 3 sobe, elektrika, vodovod, v predmestju Ljubljane, 400 m² vrta, za 112.500 Din.

Trgovsko HIŠO, enonadstr., z lepimi izlozbi, vrt, gozd, v letovišču Gorenjske, za 125.000 Din.

Enonadstr. HIŠO z GOSTILNO, dvorišče, koncesija, inventar, center Ljubljane, za 225.000 Din.

Visokoprtilično HIŠO z vrtom, dvoriščem, tovarniško delavnico, ob glavni cesti v ljubljanski okolici, za 225.000 Din.

Lepo POSESTVO s hišo, hlevom, svinjakom, 4½ orala niva, travnikov, vinograda, tik postaje na Štajerskem, za 75.000 Din.

ODDA V NAJEM: MLIN in ZAGO, blizu postaje v ljubljanski okolici. Trgovske LOKALE v mestu, predmestjih in na deželi, prevzeti je zalogo. 4571

V službo

se sprejme

pomožna pisarniška moč pri občinskem uradu v Starem trgu pri Ložu. - Ponudbe z zahtevano plačo in navedbo dosedanjega službovanja se sprejemajo do 31. avg. t. l. KRŽIČ, župan. 4590

Gostilničarji, pozor!

Prima ogrske in dom. SALAME, polnomasten trapistovski SIR kakor tudi POLEMENDOLEC prve vrste nudi I. Buzzolini delikatesna trgovina in ZAJUTRKOVALNICA, LJUBLJANA, 4153 Lingerjeva ulica.

Vila in 2 stavbeni parceli

naprodaj na Platinjski cesti v Sp. šiški. - Več povedo pri SEIDLU v Sp. šiški. 4444

POSESTVO naprodaj

po ugodni ceni na Okuljovi gori pri Sromljah. Vila, hram z vso pripravo, čebelnjak, vinograd. - Anton SVET, Globoko, Brežice. 4430

Enonadstr. HIŠA

z vrtom in zemljiščem se po jako ugodni ceni takoj proda. - Polzve se v Ljubljani. Opekarska cesta 10. 4182

Zobno pasto

Ito, Kalodont, Odol, Elido, Gibbs ter Botot, priporoča Parfumerija »Strmolice« Ljubljana, Pod Tranče št. 1.

Hiša sposobna za vsako obrt, v bližini največje tovarne na Kranjskem, SE PRODA. - Več se izve pri upravi »Slovenca« pod številko 4492.

PRODAM KOZO

dobro mlekarico in 20 litrov ARNIKE za rane, tudi na drobno. - POLŠE, Malavas št. 40 pri Ljubljani. 4516

Prodaj KOLO, dobro ohranjeno, »Waffenrad«, predvojnno blago. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4524.

Železna omara za knjige se kupi. - Ponudbe z natančnim popisom na tovarno ARNOLD KOVEC d. d., Grosuplje.

Naznanilo.

Cenj. p. n. občinstvu naznanjam, da sem vsled stanovanjskih razmer moral opustiti obrt v Zg. šiški 24 in se naselil v Boh. Bistrici 117, v hiši g. Godeca. - Ob enem se zahvaljujem za naklonjenost in se vnaprej še tople priporočam. - Janko ROZMAN, krojač - Zgornja šiška št. 24. 4576

Prvovrstne premoge po najugodnejših cenah in plačilnih pogojih dobavlja Dom. Čebin trgovina s premogom Ljubljana, Wolfsova 1/II.

Kdo proda?

Kože polhove in od vseh drugih divjačin, kupuje skozi celo leto in v vsaki množini D. ZDRAVIČ, trg. usnja, Ljubljana, Sv. Florijana ulica št. 9. 4500

Iščemo zveze z eksporterjem radi stalne dobave SVEŽIH JAJC.

Ponudbe s ceno franco državnega mejna na: TOMEC & Co., Wien XVIII, Plenergasse 17.

POZORI! POZORI! Kupujem polhove KOŽE za Ameriko. - Plačujem po najvišjih dnevnik cenah. - FR. ŠMALC - Ljubljana, Marijin trg št. 1. 4585

Bukova drva in SENO ponudite z navedbo cene Družbi »ILIRIJA«, Ljubljana, Kralja Petra trg 8

Hrastove in smrekove hlode v normalnih dolžinah in v debelinah nad 30 cm kupimo vsako množino franko vagon, najraje na progi Zidani-most-Brežice. Ponudbe z navedbo cene, množine in kraja, kjer se isti lahko ogledajo, na:

AND. JAKIL - Krmelj (Dolenjsko).

Inserati

v »Slovencu« imajo za našega trgovca in obrtnika velik uspeh, ker ima ta dnevnik največ naročnikov med našim ljudstvom na deželi. Cene oglasov

v »Slovencu«

so tako določene, da se lahko naroči oglas že za ceno od 5 Din naprej in je torej insercija pristopna tudi manj imovitim. Ta način reklame se je izkazal še vedno

najuspešnejši!

PRODA SE

pod zelo ugodnimi pogoji vsled izselitve iz jugoslovanske države: Enonadstropna VILA z lastnim vodovodom in elektr. razsvetljavo, z osmimi z vsem komfotom opremljenimi parketiranimi in tapetiranimi sobami, kuhinjo, shrambe, primerni prostori za služinčad, vse novo in moderno zidano in z opeko krito, tudi moderno gospodarsko poslopje z živim in mrtvim inventarjem in z dvema oraloma sadonosnika z žlahtnim drevjem, en oral njeve, torej povsem dobičkanosno posestvo, katero bi bilo predvsem pripravno za izvrševanje zdravniške prakse in se je v tem velikem okolišu dosedaj nahajal samo en zdravnik z veliko in obsežno prakso. Vsa ta res idilična posest pa bi bila tudi zelo pripravna za boljše situiranega trgovca. - Vsa podrobnejša pojasnila in navodila se dobijo pri FRAN MENHART, gostilničar, GORNJA RADGONA - Slovenija.

KOMPANJON!

Izkušen tehnik in trgovec, z dolgoletno prakso v inozemskih industrijskih veleobratih, IŠČE soudeležbo z malim kapitalom pri dobrodojemem industrijskem podjetju katerekoli panoge. Omenjeni bi bil tudi pripravljen prevzeti to podjetje pozneje sam. - Natančne podatke pod št. »INDUSTRIJA« na upravo »Slovenca«.

UGODNA PRILIKA

se nudi posestnikom, posebno onim, ki imajo hiše s slamo krita, ker si lahko nabavijo v Celjski opekarni E. Unger - Ullman prvovrstno strešno kakor vsako drugo opeko danes najceneje. Opeka je cenejša od slame. - Pisarna: Celje, Razlagova ulica št. 4. - Tovarna: Sp. Hudinja pri Celju. - Za cenj. naročila se uljudno priporoča

CELJSKA OPEKARNA E. UNGER - ULLMAN.

Naznanilo

P. n. občinstvu mi je čast javiti, da mi je ministrstvo narodnega zdravja podelilo koncesijo za obratovanje staroznane lekarne ge. vdove pokojnega Mr. Vinka Prochazke. Lekarstvo sem nanovo preuredil, izpopolnil in založil z najnovejšimi tu in inozemskimi specialnimi zdravili in se p. n. cenj. občinstvu in dosedanjim strankam najtopleje priporočam.

Mr. LEON BAHOVEC

lekarnar pri »Zlatem orlu«, Ljubljana, Jurčičev trg št. 2 (pri Čevljarškem mostu).

VSE VRSTE REKLAMNIH NAPISOV za ljubljanski veleposrednik, bodisi na zunanji ograji ali v notranjih prostorih - dobavlja še vedno kakor do sedaj trdka **Pristou & Bricej**, Ljubljana, Aleksandrova ulica 6 - Strokovno izučena specialista za črkoslikarstvo v vseh panogah te stroke. Specialiteta: steklene napisne firme, slikanje držav. in drugih grbov po predpisih. - Izvršitev od najenostavnejšega do najprecejnejšega modernega sloga. - Naročila za ljubljanski veleposrednik prosimo pravočasno, da nam bo mogoče isto točno dobaviti. - Telefon 908 - Ustanovljeno 1903.

WEITZEL Ingenieur Gese Ischaff, Romandit. dr.

Oddelek I. **CENITVE** tehničnih naprav industrijskih podjetij in postopij vseh vrst in za vse namene.

Oddelek II. **STROKOVNA MNENJA** in interesno zastopstvo vseh vrst, za vse namene, zaupne izjave in ustanovitve.

Oddelek III. **STROJI** Sodelovanjem naših oddelkov I. in II. najboljše zveze! Zato dobave vseh strojev in naprav. - Prezidave. - Načrti. - Stavbeno vodstvo.

Radebeul-Dresden (Deutschland).

Zahvala.

Za povodom smrti našega nepozabnega sina in brata, gospoda

Ing. Srečkota Biber

uradnika delavnice državnih železnic Maribor, rez. poročnika fregate

mногоstransko izraženo nam sožalje, za poklonjeno krasno cvetje in vence ter za mnogoštevilno čašče spremitvo na njegovi zadnji poti, izrekamo tem potom vsem našo prisrčno zahvalo.

V Ljubljani, dne 9. avgusta 1924.

ZALUJOČI OSTALI.

Posetite od 15.-25. avg.

IV. VZORNI VELESEJ
V LJUBLJANI

NAJUGODNEJŠA PRILIKA
za nakup vsakovrstne najboljše in najcenejše robe tu in iz tujine.

Velesejske legitimacije se prodajajo v denarnih zavodih vseh mest in dajejo pravo na 50% znižano vožnjo tudi na brzdovlakih (razen S. O. E. in br. 3, 4.)

PRIRODNE KRASOTE SLOVENIJE, STANOVANJA PRESKRBLJENA
Dnevno vstopnice se dajo pri blagajnah za ceno Din. 10.—

Kupil bi polovno JARMENIK

0.65, dalje istega 0.85, CIRKULARKO, SKOBLJENIK in STROJ ZA PARKETE. Biti mora vse popolnoma dobro ohranjeno. — Ponudbe posamič ali skupno takoj na Mihaela Nestoroviča, Palanka (Smederevska) Srbija. —

MANUFAKTURNA TRGOVINA MARIJA ROGELJ

SV. PETRA CESTA IN LINGARJEVA ULICA LJUBLJANA

v ljudno naznanja, da se je 1. avgusta preselila na Sv. Petra cesto št. 26, nasproti hotela Tratinik ter se zahvaljuje cenj. odjemalcem za naklonjenost do sedaj in se še nadalje priporoča.

BLAGO DOBRO! CENE NIZKE!

ŠENTJANŠKI PREMOG

vseh vrst in vsake množine nudi po zmernih cenah za promptno dobavo PRODAJNI URAD šentjanškega premovalnika And. Jakl — LJUBLJANA, Krekov trg 10.

Nova trgovina v Kamniku

M. KRAMAR (prej v Cerkljah) naznanjam cenj. občinstvu, da sem odprl dne 8. t. m. v Kamniku, Glavni trg št. 43, TRGOVINO Z MANUFAKTURNIM in GALANTERIJSKIM BLAGOM ter sem trgovino založil v veliki izbiri z raznovrstnim blagom za moške in ženske obleke, perilo, klobuke, dežnike, razno drobnarijo itd. — Na zalogi bom imel steklo in razno posodo vedno po konkurenčnih cenah. — Moj pregovor je: Mal zaslužek — velik promet! — Za obilen obisk se priporoča spoštovanjem.

M. Kramar, trgovec.

Erman & Arhar
St. Vid nad Ljubljano

Splošno mizarstvo, izdelovanje žaluzij, rolo itd.

Popravila se sprejemajo

Hagarin sin.

Roman. Paul Keller. — F. O.

(Dalje.)

31

Ali je to njuna zasluga? Ali ni bila to velika milost božja, da sta se našla dva človeka, ki sta drug za drugega? Veselje za veselje, svetloba za svetlobo?

Zalost mu leže na srce. Kako težko kriven, nevesel človek je on, ki vedno išče togo, brez gotovosti, da bo zmagalo srečno naključje, vedno poln težbe, preobložen z mnogimi boleznimi! In Lora, otrok solca, dekle z vednim smehom na ustih, ki potrebuje veselja in razposajenosti kakor ribica žuboreče vode v potoku!

On in ona ne bi mogla biti nikdar tako srečna kot ta dva starca. Njuni jesenski dnevi ne bi poznali mladih zaljubljenih pesmi.

Pismo se mu zgane v žepu. Ta, ki ga je postal, je bolj vesel kot on.

Naj li privošči obema srečo, jima skaze s tem ljubezen, da prinese najtežjo, edino nesebično žrtev ljubezni, odpoved?

Srce mu nekolikokrat močno zapolje, potem zgine misel.

Ne, on jo hoče imeti!

12. poglavje.

Peterček je napisal nalogo »Bridkosti in radosti zime«. Vsi dečki v naši državi pišejo v decembru nalogo »Bridkosti in radosti zime«.

Peterček je bil na svoj spis zelo ponosen in nesel zvezek k prijatelju, staremu

Gottliebu Penkerju, ki je sedel v majhni sobi hiše zadaj na Hartmannovem posestvu s pipo pri mizi.

Gottlieb vzame naočnike in pregleduje zvezek. »Precej dobro, samo slaba pisava!« bere.

»Oh, oče Gottlieb, to je red od prejšnjega: Življenje potovanja!«

»Lepa naloga je to,« pravi Gottlieb zasmehljivo. »Nekaj prav posebno novega pač ni. Šestdesetkrat približno sem to že slišal v vsaki pridigi koncem leta. No, vidiš, to mi je znano! Lepo pa res nisi pisal.«

»Daj mi zvezek, oče Gottlieb, bom ti rajši prebral novo nalogo.«

Usede se široko k mizi, zakašlja trikrat in začne: »Bridkosti in radosti zime. Zima je slab čas.«

»Ne, ne,« ga prekine Gottlieb, »to ni res. Žetev je mnogo slabši.«

»Tega pa ni rekel učitelj,« se brani Peterček in bere dalje: »Zima je slab čas. Začenja se 21. decembra.«

»Zakaj pa je prav to taka slabost zime, da se začne 21. decembra?« vpraša Gottlieb.

Peterček ga nejevoljno pogleda.

»Če se pa vendar začne 21. decembra! To res dela. In slaba je. Naj vendar berem! 21. decembra. Na polju zmrzujejo zajci in srne in lisica hodi na rop.«

»Peterček,« mu ugovarja zopet Gottlieb, »ali si že videl kdaj zmrznjenega zajca? Ne? Jaz sem že videl dva. Živih sem videl pa več. Mnogo več! In ali si videl kdaj lisico, da je šla na rop? Ne? In jaz ne! Saj pri nas ni lisic.«

»Če so pa vendar kje drugje! Naj ven-

dar berem! Sneg leži višje kakor hiša in uboga mamica išče drv v gozdu?«

»Katera! Uboga mamica.«

»Če le ne ostane kje v tako visokem snegu! Kaj takega bi ne smela stara ženica poskušati.«

»Oče Gottlieb, ti si pa — naj vendar berem! Ubogi ljudje zmrzujejo v sobah in nimajo kaj jesti.«

»No, dolgo tega ubogi ljudje ne bodo prenašali. Samo to je dobro, da sva midva taka bogatina. Ne zmrznjeva in jesti imava kaj.«

»Gottlieb, če boš tak, potem — potem sploh ne maram več.«

»Kaj pa morem jaz zato, če sva bogata! No, beri dalje! Zdaj pridejo pač radosti zime na vrsto?«

Peterček zagodrnja:

»Ne, še ena bridkost! Če vise ledene sveče od strehe, padejo nepazljivim otrokom na glavo.«

Ustavi se, ker zopet pričakuje kakega ugovora, toda Gottlieb samo resno priklama, kot bi hotel reči: »Da, da, te sveče! To je prava občna nadloga!«

»Zima ima pa tudi svoje radosti. Otroci se drsajo.«

»A, se tudi ti sedaj drsaš?«

»Ne, jaz nimam drsalke. Pač pa drugi! Naj vendar berem! In nekateri se veselo vozijo na majhnih sankah.«

Tudi teh nimaš?« vpraša Gottlieb.

Peterček zmaje z glavo.

»Sneg je kot mrtvaški prt. Ne, zlomek, to ne spada k radostim. To je primerno za bridkosti. Prečrtal bom »mrtvaški prt« in napisal zgoraj »poročna obleka«. To je isto.

P. n.

Šivilje gospodinj

opozarjamo, da so zopet dospeli najboljši šivalni stroji in kolesa

GRITZNER
V VSEH OPIREMAH

za rodbinsko in obrtno rabo. Istotam vseh vrst čevljarški stroji »Adler« kakor: cilindri, levoročni in krojaški.

Pouk v vezenju ter krpanju perila in nogavic (štolanje) brezplačno edino le pri:

Jos. Petelin, Ljubljana blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Popravila sprejemamo.

Solnate vreče

cele, oprane in neoprane, kupimo vsako množino. Ponudbe z navedbo množine in cene na upravo lista pod šifro »SOL« št. 4505.

BISER NASEGA JADRANA

Novi Vinodol,

Palace Hotel »Lišanje«

in

San Marino.

Dependanca otvorena skozi celo leto pod upravo Sandora Erüsa.

120 sob.

Kavarna, restavracija, kino, vojaška godba. — Naravna peščena obala. — Cene zmernne. 2675

ZNIZANE CENE!

Najbolje se kupi brez dvoma

»Pri nizki ceni«

IGNAC ZARGI

LJUBLJANA :: Sv. Petra cesta št. 3.

Nudi cenj. odjemalcem razno damsko, moško in otroško perilo, razne negavice v vseh barvah, svilnate flor-nogavice za dame ter velika izbira potrebščin za šivilje, kakor razne nakite, trese, svilne, vezene itd., dalje velika izbira potrebščin za krojače.

ZNIZANE CENE!

LJUBLJANSKA POSOJILNICA

R. Z. Z. O. Z.

v novopreurejenih prostorih

V LJUBLJANI

MESTNI TRG 6

MESTNI TRG 6

obrestuje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po

8%

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru.

Sprejema v INKASO FAKTURE in CESIJE TERJATEV.

Posojila daje le proti popolni varnosti na vknjižbo proti poročtvu in proti zastavitvi.

Našim rodbinam

priporočamo našo pravo domačo KOLINSKO cikorkijo. Izvrsten pridelek za kavo.

RAZPIS SLUŽBE.

Podpisano županstvo razpisuje službo dveh OBC. POLICIJSK. STRAZNIKOV. Nastop službe čimprej. Plača po dogovoru. Pogoji se izvejo pri županstvu, pri katerem je tudi vlagati prošnje do 15. avgusta 1924.

Mestno županstvo Skofja Loka.

Haflner s. r., župan.

Trgovci MANUFAKTURNEGA blaga

obračate pozornost na veletrgovino manufakturnega blaga VILIM PICK

podružnica MARIBOR, Aleksandrova 26, središnica Zagreb, Duga ul. 6. - Telef. 334.

kjer se morete osebno prepričati o najnižjih cenah in vrlo solidni postrežbi.

NA DEBELO!

NA DEBELO!

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE d. d. v Ljubljani

ZVONARNA

ustanovljena leta 1767., dobavlja priznane prvovrstne bronaste ZVONOVE čistih glasov po konkurenčnih cenah v kratkih rokih.

Zahtevajte cenik!

Royal Mail Line

Kr. angleška poštno-parobrodna linija.

General. zastopstvo za kraljevino SHS;

Zagreb

Trg I. št. 17.

Redni potniški promet

Hamburg—Cherbourg—Southampton v Novi Jork in Kanado

Cherbourg—Liverpool—Southampton v Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, San Paolo.

Odprava potnikov 1, 2, 3. razreda. — Kabine 3. raz. z 2 in 4 posteljami

Udobnost — Sigurnost — Brzina

Podzastopstva:

Beograd, Karagjergjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolo-dvorska 26. — Vel. Bečkerek, Kralja Aleksandra 4.

Brzojavni naslov za vsa gornja podzastopstva »ROYMAILPAC«.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Črno goro: Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruziji.

Naslov za brzojavke: Prometna banka.

Dopisovanje v vseh jezikih.

Kot poročna obleka! Ljubi sv. Miklavž pri-naša lepa darila. Najlepši je pa božič. Ko-nec!

»Bo že, že,« pravi Gottlieb. »Lani nisi vendar nič dobil za božič. Zapisati seveda smeš. Prav lepa naloga. Jaz bi jo naredil drugače.«

»Ti?« vpraša Peterček neverjetno. »Kako jo, hočeš narediti, ko nisi vsega slišal v šoli?«

»Poskusil bom. Mislil si bom, da sem Peterček, in naredil nalogo. Samo če ne bi bilo treba pisati, to znam še slabše kot ti.«

Gottlieb Penker poišče v omari črnilo in pero, poskuša čisto zarjavelo pero dolgo na palcu, vzame slednjič papir iz predala in začne pisati. Včasih malo zastoka in pero čeka strašno, toda lepe, močne poteze se berejo z obraza starega pisca. Peterček bere med tem v knjigi o vojski l. 1864. Trajalo je približno pol ure, nato pravi Gottlieb: »Zdaj bom prebral nalogo. Bridkosti in radosti zime, napisal Peterček.«

Zima ni prav lepa, ker hodim rajši bos kakor v težkih cokoljih. V jesenih cokoljih se ne more hitro teči. Moj oče hodi pozimi v tvornico, mati pa zasluži manj. Meso jemo tedaj samo ob nedeljah. Klobas sploh ni. Poleti je hrana boljša. Drugače ni mnogo bridkosti v Teichavi. Samo stari Patzoldki je hudo, ker je potovka, in pismonoši in kmetu Wilkeju, ker ga vedno trga. Mene tudi vedno grize, ker nimam sani in drsalke. Če ne bi bil dal za ovratnico 1 marke 50 pienigov, ki sem si jih prihranil, ker hodim poleti vedno na delo, bi imel drsalke in radost pozimi. Zima ima tudi svoje radosti.

Javna vzgojna zavoda v Ptuj:

Za dečke:

Dijaški dom

(Prešernova ulica 29)

Prostora za 100 gojencev.

Za deklice:

Mladikaz lastno gospodinjstvom šolo
in izobraževalnim letnikom

Prostora za 60 gojenk.

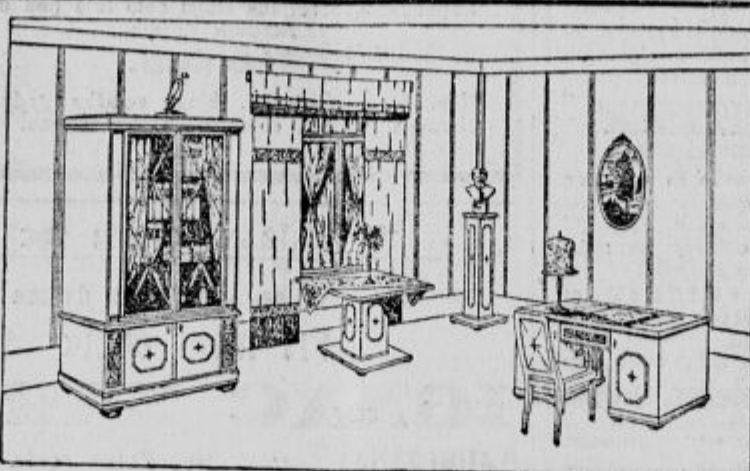
Gojenci in gojenke obeh zavodov imajo v zavodih stanovanje, popolno oskrbo in vzgojo in lahko obiskujejo realno gimnazijo, deško ali dekl. mešč. šolo in šolo Glasb. Matice.

**Bronaste zvonove
v živo**načeneje in z dobavnim
rokom 2 do 5 mesecev**Zvonarna in livarna
št. Vid nad Ljubljano.****Banaško moko**
Pšenicoin vse vrste deželnih pridelkov
(samo na veliko) dobavlja po najnižjih dnevnih cenah
direktno iz BAČKE ali pa iz skladišča v LJUBLJANI**A. VOLK - veletrgovina z žitom - v Ljubljani**

Telefon Interurban št. 449

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Brzjavke: Volk Ljubljana

Za časa velesejma razstava vseh vrst pohištva lastnega izdelka
ERMAN & ARHAR, št. Vid št. 4 nad Ljubljano.Upozarjamo gg. trgovce
da razstavimo naše**železno pohištvo**

na Vzorčnem Velesejmu v paviljonu

„G“ 229 št.

'ZMAR' lvd. želj. robe d. d.

Zagreb, Petrinjska ul. 3.

Naprodaj sta:2 kompletni polštobilni LOKOMOBILI, zgrajeni l. 1918.
tt. Umrath, Praga (Heisdampf Hochdruck) z izvlečnimi
cevmi, eff. 31—45 KS brez kondenzatorja s pregreval-
cem. — ZAMAHNJAC (Schwungrad) 1600 mm, tlak zna-
ša 10 1/2 atmosfer. Cena po 100.000 Din za komad. —
2 kompletna DINAMO-STROJA za istomerni tok, 220
volt, 80 amp., 16 Kws., 25 KS z enim komadom preti-
kalnika iz marmorja z vsemi potrebnimi deli, kakor am-
per in volt meter. Cena s ploščo vred 50.000 Din. Po-
stavljeno v elektrarni Našice. — NAŠICKA MUNJARA.**Laboritas d. d.**

za varjenje bakra in železa

Zagreb

Palmotićeva 66. Telefon št. 24-34.

Zvarimo trpežno proti jamstvu: LITO JEKLO —
LITO ŽELEZO — BAKER — ALUMINIJ — po
avtogenskem, električnem ali aluminij-termijskem
načinu.Razpoke, prelome itd. na strojih in strojnih delih
n. pr. JARMENIKIH — STISKALNICAH — FRA-
MIH iz jekla ali lit. železa, popravimo brezhibno.RAZPOKE na PARNIH in dr. kotlih, AVTOKLA-
VIH, na posodi za KEMIJSKE SVRHE, istotako
na CILINDRIH za sesalke kakor tudi za STROJE
in MOTORJE zvarimo proti jamstvu.Preluknjane dele na PARNIH KOTLIH in KEMIJ-
SKIH posodah odstranjujemo z navarjanjem no-
vega materiala ELEKTRIČNIM POTOM.Bakrena LEŽIŠČA LOKOMOTIV zvarimo po na-
činu CANLZER-SAMESREUTHER.

ZNIŽANE CENE

otroških vozičkov, dvokoles,
malih pomožnih motorčkov
ter raznih motociklov, ši-
valnih strojev in pnevmati-
ke. — TRIBUNA F. B. L.,
Ljubljana, Karlovska c. št. 4.
Sprejemajo se v polno po-
pravo za emajliranje z og-
njem, poniklanje dvokolesa,
otroški vozički, šivalni in
razni drugi stroji. Prodaja
se tudi na obroke. Ceniki
franko. 4397

Ročni pletilni stroji

(Handstrickmaschinen)

nemški fabrikat;

stroji za okroglo pletenje

(Rundstrick-

maschinen) avtomatični, ameriški fabrikat;

sukala

(Spulmaschinen);

stroji za sirovo pletenje

(Rauhmasch.);

IGLE vseh sistemov, so stalno v zalogi pri Alfredu
Kozma, Osijek 1., Županijska ulica 42. Glavno za-
stopstvo tvrdke Felix Lederer, Wien. 3743

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršulinskega samostana na Kongresnem trgu
poleg nunske cerkve v lastno palačo na Miklošičevi cesti poleg hotela „UNION“.
Hranilne vloge se obrestujejo**naiboliše**z ozirom na višino zneska in odpovedni čas.
Varnost za hranilne vloge je zelo dobra, ker poseduje
Vzajemna posojilnica večino delnic stavbne delniške družbe hotela „Union“
v Ljubljani. — Vrhutega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več
mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu in inozemstvu. — Denar se naloži lahko
tudi po poštnih položnicah.

Stroški pri uporabi bencina.

Vozi brez bencina!

Adaptiraj svoj auto-traktor ali stabilni motor s patent. HAG-generatorjem.

Kuri z ogljem! Prospekti in reference daje

Jugo-Hag

Ljubljana: Telefon 560
Bohorjeva ulica 24.

Stroški pri uporabi oglja.

Gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu
se priporoča trdka**FRANC CERAR** družba
z o. z.
tovarna slamnikov in klobukov
v Domžalah, Stob 50.Zaloga v Celju, Gosposka ul. 4.
Popravila se sprejemajo vsako sredo pri
Kovačević & Tršan, Ljubljana, Prešernova
ulica št. 5.

Inserirajte v »Slovenec«!

Nagradna uganka.

Za vpeljavo mojega toaletnega mila »Tribor« razpisujem v rešitev nagradno uganko.

Uganka: A-D-D-I-N-O-V-V.Posamezne črke se morajo pri reševanju te nagradne uganke zložiti
tako, da dajo zložene ime enega naših narodnih praznikov.

Kot nagrade razpisujem:

1. nagrada: 1 perzijska preproga ali nova dvokolica.
2. nagrada: 1 porcelanski servis za 12 oseb oziroma usnjeni kovčeg.
3. nagrada: 1 elegantna iz trstike pletena garnitura ali 3 m finega angleškega sukna.

Nadalje 97 tolažilnih nagrad, izmed katerih vsebuje vsaka 3 kose
»Tribor« mila v okusnem kartonu.

Teh 100 nagrad hočem podeliti brez ozira na število rešilcev.

Razven tega podelujem še tri nagrade in to:

I. Pri 50.000 rešilcih:

1 motorno kolo 2 1/2 HP, tovarniško novo, ali 1 potovanje za 4 osebe
v Dubrovnik in nazaj za dobo 3 tednov.**Predpisi pri reševanju uganke:**

1. Z rešitvijo gornje uganke mora vsak reševalec poslati na moj naslov Anton Kalčič, Zagreb, Draškovićeva ul. 58 po nakaznici, v priporočenem pismu ali na moj postčekkonto št. 33.409, Zagreb, čekovni urad 10 Din s svojim točnim naslovom, a zato dobi brez ozira na nagradno rešitev kos finega mila znamke »Tribor« v detaljni vrednosti 10 Din in to s pošto franko priposlano.

II. Pri 100.000 rešilcih:

1 Ford-auto, tovarniško nov, s 4 sedeži ali 1 potovanje za 2 osebi v
Wembley (pri Londonu) na svetovno razstavo in nazaj za 8 dni.

III. Pri 200.000 rešilcih:

1 Fiat-auto, tovarniško nov s 4 sedeži ali 1 potovanje za 2 osebi v
Newyork in nazaj v drugem razredu za 14 dni.S sodelovanjem samim pri reševanju uganke je vsak sporazumen z
gornjimi podatki.Vsak reševalec, kateri pridene 10 Din, dobi brez ozira na to, ali
njegova rešitev odgovarja ali ne, 1 kos finega toaletnega mila znamke
»Tribor« v detaljni vrednosti 10 Din, katerega mu hočem poslati franko.**Anton Kalčič, Zagreb, tovarna mila.**